

DIRVA

Nr. 6 Sausio-January 15, 1960 Cleveland, Ohio

Kas iš lietuvių dalyvaus 1960 olimpijadoje Romoje?

I sovietinę grupę įtraukti šeši lietuviai. - Lietuvoje vykdė namų suregistravimą. - Yra ligoninė, bet nėra gydytojo. - Alseika, 74 m. amžiaus, ruošiasi kelionei dviračiu iš Klaipėdos į Vladivostoką...

Jau yra nustatyta, kas iš lengvosios atletikos atstovų sudarys sovietinę grupę 1960 metų olimpiadoje Romoje. Į 244 sportininkų grupę (162 vyrų ir 82 moterų) įtraukti šeši lietuviai, būtent: ieties metikės Birutė Kalėdienė ir Rimkevičiūtė, disko metikas Baltušnikas, bėgikas (1500 metrų) Jonas Pipynė, rutulio stūmikas Adolfas Varanuskas ir ėjikas Mikėnas.

Numatyta taip pat ir dviratininkų grupė, į kurią įtrauktas vienas rusas iš Lietuvos (Vilniaus pedagoginio instituto studentas Timofiejus Zlotnikovas) ir vienas lietuvis Juozas Grabauskas, Kauno politechnikos instituto studentas. Greičiausia, kad lietuvių bus dar ir tarp kitų sričių sportininkų (pav., krepšinio, stalo teniso komandos).

METAI PRASIDĖJO NAMŲ SURAŠYMU

Dešimts pirmųjų šių metų darbo dienų Lietuvoje (taip pat ir Sovietijoje) paskirtos gyvenamiesiems namams suregistruoti. Maskvos potvarkyje laikas tam buvo skirtas sausio 2-12 dienos, bet kadangi sausio 2 diena, šeštadienis po Naujų Metų šventės, buvo padaryta nedarbo diena vietoj sekmadienio, tai darbas prasidėjo sekmadienį, sausio 3 dieną.

Surašomi ir valstybės ar miestų nuosavybėje esantieji (nacionalizuotieji), ir privačioje nuosavybėje likusieji pastatai miestuose, miesteliuose ir kitose miesto tipo vietovėse bei vasarvietėse. Surašymas nelies tik vienkiamų ir kitų ne miesto tipo (miesto teisių neturinčių) vietovių, kur gyvena kolchozų ar sovchozų darbo jėga, vadinamieji kaimiečiai. Bet ir tenai bus surašomos įmonės bei įstaigos priklausančios gyvenamosios patalpos. Bus surašomas ne tik gyvenamųjų patalpų plotas, bet ir jų susidėvėjimo laipsnis, o taip, kiek žmonių katrose patalpose gyvena. Tuo būdu tikimasi patikslinti duomenis, reikalingus gyvenamųjų namų statybai planuoti.

LIGONINĖ BE GYDYTOJO

Tuo metu, kai įvairiomis progomis skaičiuojama, kiek kartų daugiau Lietuvoje dabar esą ligoninių ir jose lovų bei įvairaus medicinos personalo palyginus su nepriklausomos Lietuvos laikais, iš Kamajų (Rokiškio raj.) žmonės rašo, kad tenai esanti jau kelinti metai įsteigta ligoninė su 25 lovomis, kad ligoninėje dirba 17 medicinos seserų, sanitarų bei slaugių, ligoninėje vis dėlto nėra gydytojo. Prieš kiek laiko

ten buvusi viena gydytoja (Musteikytė), bet ji išvykusi kitur ir dabar ligoninei "vadovauja" tik menkai kvalifikuotas felčeris... Ta gydytoja Kamajuose iš viso buvo vienintelė ir dabar Kamajai yra likę iš viso be gydytojo. Priešbolševikiniais laikais ligoninės Kamajuose, tiesa, nebuvo, bet ten nuolat gyveno vienas gydytojas, vienas felčeris ir viena dantų gydytoja.

SMARKUS TURISTAS

Klaipėdoje gyvena nepaprastai smarkus turistai, Liudas Alseika, 74 metų amžiaus, kuris sakosi esąs aplankęs beveik visas pasaulio šalis (studentams pasakojo apie Japoniją, Indoneziją, Egiptą), ypač išraižęs visą Sovietiją. Keliauti pradėjęs 1910 metais. Šį pavasarį, savo keliavimo 50 metų sukakčiai atžymėti, rengiasi (su grupe kitų turistų) dviračiu keliauti iš Klaipėdos į Vladivostoką!

DIDIEJI "ŽEMDIRBIAI"

Maskvos valdžia, žemės ūkio vairuotojų suvažiavimo proga, pabėrė virtinę Raudonosios Vėliavos ordinų, iš kurių 10 teko ir Lietuvos kvilingams. Ordinais buvo duoti už nuopelnus žemės ūkio srity 1959 metais (konkrečiai — už pakankamo mėsos kiekio iš Lietuvos parūpinimo sovietinei kariuomenei ir miestiečiams). Po ordiną gavo viena kiaušinių ir vienas kolchozo

pirmininkas, o taip pat ir aukštieji žemės ūkio administratoriai: V. Vazalinskas (žemės ūkio ministeris, Lietuvos laikų agronomas), J. Laurinaitis (min. pirm. pavaduotojas, irgi Lietuvos laikų agronomas) ir du žemės ūkio reikalų prižiūrėtojai iš partijos pusės; antrasis sekretorius B. Šarkovas (Sniečkaus pavaduotojas) ir partijos centro žemės ūkio skyriaus vedėjas V. Kolesnikovas. (Išdėmėtina, kad iš partijos pusės žemės ūkį Lietuvoje "globoja" rusai).

Be šių, ordinus gavo dar šie "dideli žemdirbiai": Klaipėdos rajono partijos sekretorius K. Petrauskas, A. Sniečkus, M. Šumauskas ir... J. Paleckis.

Tuo pačiu metu vilniškis prezidentas (J. Baltušio ir S. Naujalo parašais) "apdovanojo" net 216 įvairių žemės ūkio darbininkų vadinamaisiais garbės raštais.

(Nukelta į 4 psl.)

KOMUNISTŲ 'PAGALBA' KATALIKŲ BAŽNYČIOMS LIETUVOJE...

"Komunistai padeda išlaikyti katalikų bažnyčią Vilniuje" - tokia sensacinga antraštė sausio 12 d. "New York Herald Tribune" pradedą nesenai Lietuvoje viešėjusio korespondento Tomo Lamberto straipsnį apie šv. Petro ir Povilo bažnyčią.

"Vilniuje buvo 33 bažnyčios," sakoma straipsnyje, "bet dabar tėra atidaros ar "veikia", kaip

Lietuvos pajūrys, kelis šimtus metų nešęs vokiečių jungą, 1923 metais, dėka drąsių Lietuvos sūnų, buvo sugrąžintas Lietuvai, bet 1939 metais vėl atplėštas hitlerinės Vokietijos, šiandien neša sunkų sovietų okupacijos jungą.

SOVIETIJOS PROPAGANDINIAI MANEVRAI

Chruščiovas paskelbė sumažinsiąs raudonąją armiją. - Suskaldyta vidaus reikalų ministerija.

Ketvirtadienį prasidėjusioje Sovietijos nepaprastoje "aukščiausios tarybos" sesijoje, sušauktoje paploti naujiems Kremliaus manevrams, Chruščiovas paskelbė, jog raudonoji armija būsianti sumažinta trečdaliu, nes raketinių ginklų eroje armijos, t.y. sausumos kariuomenės, reikšmė sumažėjusi. Ta proga jis pakartojo ankstesnius pasigirimus, jog Sovietija turinti pakankamai raketų eventualiam priešui sunaikinti.

Sovietai šiuo metu, kaip skaičiuojama, po ginklu laiką tarp 3.5 ir 4 ml. vyrų. Jei sumažinimas tikrai būtų vykdomas, turėtų būti demobilizuota apie 1,2 milijonų vyrų. Tuo atveju, sovietinės armijos dydis susilygintų su JAV,

o gal ir visų NATO narių, ginkluotų pajėgų dydžiui. Nepaisant, kad Sovietija skelbiamu raudonosios armijos sumažinimu faktiškai tik išlygintų balansą su pagrindinėmis Vakarų ginkluotomis pajėgomis, šiuo manevru pirmoje eilėje siekiama propagandinio efekto, kad privertus Vakarus vykdyti prieš kelis mėnesius Jungtinėse Tautose Chruščiovo paskelbtą nusiginklavimo planą.

"Aukščiausios tarybos" nepaprastosios sesijos išvakarėse išvesti 23 žodžiais paskelbė "visasąjunginės" vidaus reikalų ministerijos likvidavimą, jos funkcijas išskirstant atskiroms "respublikoms", t.y. įsteigiant 15 "respublikinių" vidaus reikalų ministerijų.

lams", režimas pagelbėjęs katalikų bažnyčiai.

Pagalbos atvejai korespondento nurodomi tokie: bažnyčia gavusi medžiagų remontui, buvo atspausdintos katalikiškos maldaknygės keturios laidos po 50,000 egz., ir "dar neuždaryta katalikų seminarija Kaune", kurioje apie 100 jaunų vyrų ruošiasi į kunigus. Taip pat valstybė, kaip atrodo, neįsikišusi į vyskupų skyrimą, kurių 3 buvo įšventinti pastaraisiais metais. Toliau, nėra valstybinės kunigų organizacijos ir nė vienas kunigas "nemobilizuotas į parlamentą". Tik "senstas Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius ir vienas ar daugiau jo kolegų yra valstybinės propagandos tautos komiteto nariai".

Straipsnyje korespondentas šiltai atsiliepią apie "reto masto diplomata" kun. Mykolą Tarvydį, šv. Petro ir Povilo bažnyčios kleboną. Bažnyčia karo metu nenukentėjusi, bet buvusi ilgai remontuojama. Parapijoje esą 8-9,000 žmonių. Ją administruoja klebonas su vienu vikaru.

Šiokiadieniais laikomos dvejios mišios, žiemos sekmadieniais - ketverios, vasaros sekmadieniais - šešerios. Pamokslai trumpinti iki 10 minučių.

Klebonui tenka atsargiai laviruoti tarp lenkų ir lietuvių parapijiečių, kad išlaikytų gerus santykius. Suorganizuoti du chorai. Vienodas žvakių skaičius degamas abiem tautybėms skirtose Mišiose. Sekmadieniais pusė pamokslų sakoma lietuviškai, pusė - lenkiškai. Procesijose aplink šventorių pusę kelio vaikai gieda lietuviškai, pusę - lenkiškai.

Bažnyčią dabar mažiau lankąs studentinio amžiaus jaunimas, jei ne egzaminų laikotarpis, bet daug peržengusių dvidešimtuosius savo amžiaus metus. Klebonas daug porų sutuokiąs ir daug vaikų pakrikštyjęs. "Jei turėčiau dar penkias rankas, joms būtų darbo," pasakęs jis korespondentui. Klebonas džiaugsis, kad daug oficialų režimo šalininkų, intelektualų, lanką bažnyčią.

Oficialiai tai turėtų reikšti sovietinės policijos decentralizaciją. Tai yra tiesa, kiek tai liečia kriminalinių, nepolitinių nusikaltimų sritį, nes Stalino laikų pabaisa MVD faktiškai jau buvo nustojusį reikšmę, pagrindinę jos galios sritį pavadant prieš kelis metus sukurtam KGB, valstybės saugumo komitetui. Pastarasis ir toliau lieka "visasąjunginis", t.y. politinė policija ir toliau lieka centralizuota.

Associated Press korespondentas William L. Ryan iš Maskvos praneša, kad šiuo manevru Chruščiovas noris pasirodyti pasauliui, jog jis baigias likviduoti stalinizmo likučius, kliudančius jo santykiams su Vakarais. Tai yra pradžia sovietų pradedamos ligšiol negirdėto masto propagandos, kuria Chruščiovas sieks padidinti pasaulyje savo prestižą ir respektą, kurį įsigijo 1959 m. susitikdamas su prez. Eisenhoweriu "Dovydo stovykloje".

Žinia apie Sovietijos vidaus reikalų ministerijos decentralizavimą buvo paskelbta keliomis valandomis vėliau, kai sužinota, kad Aleksiejus I. Kiričenko, ligšiol laikomas dešiniąja Chruščiovo ranka, paskirtas į relatyviškai žemesnį postą pietinėje Rusijoje, Rostovo rajone.

Oficialiai skelbiama, kad tarp abiejų pertvarkymų nebūta jokio ryšio, tačiau daugelis stebėtojų tiki, kad Kiričenko priešinęs vidaus reikalų ministerijos decentralizacijai. Kiti stebėtojai sako, kad Chruščiovas Kiričenko ištrėmimu iš Maskvos pradėjęs F. Kozlovui ruošti kelią į savo įpėdinystę.

Jakobas Malikas atšauktas iš sovietinio ambasadoriaus pareigų Londone, ir jo vietoje paskirtas A. Soldatovas, ligšiolinis amerikinės sekcijos viršininkas sovietinėje užsienių reikalų ministerijoje. Malikas, buvęs Sovietijos ambasadorius Washingtone ir Jungtinėse Tautose, esąs atšauktas ryšium su numatomomis kitomis pareigomis.

JAV ambasadorius Maskvoje Llewellyn Thompson buvo Chruščiovo iškvieistas į Kremlių. Jis negalys pasakyti, ką kalbėjo su Chruščiovu, bet pastebėjo, kad buvo šauktas ne protestui išklausyti.

* PREZ. EISENHOWERIS pareiškė, kad rusai pagal veikiančius tarptautinius papročius turį teisę vykdyti numatomus raketų bandymus Pacifike, ir jokių protesto jiems nebus pareikšta. Kitame pareiškime prezidentas pabrėžė, kad 2,000 mylių per valandą superbombonešio B-70 programa bus vykdoma sulėtintu tempu.

* PERU valstybėje įvykusiam žemės drebėjime žuvo 63 ir buvo sužeista 200 žmonių.

Lietuvos pajūrys, kelis šimtus metų nešęs vokiečių jungą, 1923 metais, dėka drąsių Lietuvos sūnų, buvo sugrąžintas Lietuvai, bet 1939 metais vėl atplėštas hitlerinės Vokietijos, šiandien neša sunkų sovietų okupacijos jungą.

Lietuvos gen. konsulas Jonas Budrys, kurio pagerbimas 70 metų amžiaus sukakties proga įvyksta sausio 16 d. New Yorke, yra nusipelnęs ir kitos sukakties, tai Klaipėdos atvadavimo, kurio sukilimo jis buvo vyriausiuoju vadu. Nuotraukoje J. Budrys su Amerikos lietuvių veikėjais prieš keletą metų Tautinės Sąjungos seime. Iš kairės adv. A. Olis (mires), Philadelphiaus lietuvių banko prezidentas C. S. Cheledinas, Brenza (miręs) ir gen. kons. J. Budrys. (Plačiau skaityk 4 psl., vedamąjį).

GRIEŽTESNIS KURSAS RYTŲ BLOKO ARMIJOSE

"Politinio švietimo" direktyvos vėl duodamos iš Maskvos

Nesenai Vokietijos sovietinės zonos "tautinės gynybos ministerijoje" įvyko vienas svarbiausių posėdžių nuo 1956 m. Įvykių Lenkijoje ir Vengrijoje, kurin buvo sušaukti vyriausieji visų Rytų bloko kariuomenių politiniai vadovai. Net raudonosios Kinijos maršalas Nia Šung-džen ir Šiaur. Vietnamo gynybos viceministeris Taquang Bun turėjo atvykti į Treptovą. Posėdžio nutarimai išėjo iš aštuonių Varšuvos pakto satelitų kompetencijos ribų: jie buvo akceptuoti ir Azijos "liaudies demokratijų".

Sovietijos karinės tarybos narys ir rusų karinių pajėgų Vokietijoje politinis vadovas gen. plk. Vasiaginas, skaitė pagrindinį referatą apie "socialistinio lagerio" armijų apmokymo uždavinius. Tai buvo pamokslas idėjos broliams nuo Maskvos kalno, ir jame pylos gavo (ir po

jo "savikritiškas išpažintis" atliko) visų armijų politiniai vadovai. Net pavyzdiniai Kremliaus mokiniai iš Pragos nebuvo patausoti.

Čekoslovakijoje, sovietinio generolo žodžiais, net karininkų kadrai "turi blogą marksistinį apsišvietimą ir siaurą kultūrinį horizontą"; jie nepuoselėję draugiškų ryšių su pavaldiniais ir įsivaizduoja, kad niekas jiems negalys prieštarauti. Čekoslovakijos gen. mjr. Vaclav Prchlik tai pakartojo savo išpažintyje ir pažadėjo pasitaisyti.

Lenkijos kariuomenės politiniam vadovui, div. gen. Janušui Zarzyckiui buvo prikišta, kad jis permažai pasidarbavęs ateistinio kareivių auklėjimo srityje. Kai kuriuose daliniuose dvasiškai darą "religinės propagandos įtaką". Net Maskvoje esą žinoma, piktai pabrėžė Vasiaginas, kad

lenkų kunigai siekia tarp kareivių suorganizuoti "pasipriešinimo marksistinei filosofijai raketilius". Religinė moralė vedanti į pasyvumą, sudaranti kliūtį neapykantai prieš klasinius priešus skiepyti, todėl su ja reikia kovoti.

Apie sovietinės zonos "liaudies armiją" generolas galėjo iš savo patirties:

"Kai tarp sovietinių ir vokiečių karininkų buvo vykdomas pasikeitimas patirtimi apie kareivių švietimą, vokiečiai karininkai negausiai dalyvavo. Kai po kursų buvo surengtas specialus spektaklis ir vaidinama "Motina Dąsa ir jos vaikai", teatran neatvyko nė vienas vokiečių karininkas. Tačiau turį pabrėžti, kad salė dėl pergausaus atsilankusių skaičiaus turėjo būti uždaryta, kai vienas vokiečių kariuomenės gydytojas kalbėjo tema: "Meilė, nikotinas ir alkoholis".

Ir taip, po visų "savikritikos išpažinčių", atėjo, kas turėjo ateiti: buvo nutarta atnaujinti "Agitacinio ir švietimo darbo kareiviuose vienetuose gairių" leidimą. Apmokymas tuoju turi būti pradedamas vykdyti pagal tas gaires, kurias Varšuvos pakto valstybių politinis štabas buvo nustojes siuntinėti 1956 m. lapkričio mėnesį. Speciali komisija važinė po atskirų kraštų armijas ir tikrins ar Maskvos medžiaga tinkamai suprantama.

Tuo žingsniu norima labiau sustiprinti komunistų partijos įtaką ir galią visose sovietinio bloko armijose. Nutarimą vykdyti - ateityje savo armijas šviesti pagal Maskvos liniją - apsiėmė ir Kinijos bei Š. Vietnamo atstovai.

KOEGZISTENCINIS ARGUMENTAS: - Šitaip žiūrint, jis atrodo visai nebaisus!

Ateinančios konferencijos nežada permainingų

Kelias į taiką ar karą labai siauras

Vakarų pasaulio vadai nesenai baigė konferenciją Paryžiuje, netrukus susilauksime Vakarų - Rytų konferencijų (jų bus keletas), gaunamas įspūdis, kad Nikita Chruščiovas ligi šiol laimėjo tarptautinėje politikoje. Jis rizikavo ir laimėjo, jo oponentai pralaimėjo, nes vakariečiai ligi šiol nesugebėjo išbristi iš politinės balos, į kurią kompartijos vadai juos įstūmė II Pasaulinio karo metais. Neatrodė, kad sekančiose konferencijose vakariečiai ką nors laimėtų, kad jie pasiektų taikos ir saugumo užtikrinimo Vakarų pasaulio kraštams.

Bet vis dėlto kai kurie Amerikos spaudos ir radijo "pranašai" teigia, kad būsimose konferencijose vakariečiai tikisi pasiekti Vokietijos apjungimo ir Berlyno problemos išsprendimo, pripažindami Chruščiovui status quo Rytų Europoje. Jei tai įvyktų Chruščiovo politinis "triumfas" būtų tikrai didelis, o Vakarams - visiškai pralaimėjimas "Šaltojo karo" fronte. Status quo pripažinimu Rytų Europoje būtų paruoštos sąlygos Chruščiovui sugriauti Vakarų pasaulio demokratijas, politinius ir psichologinius Chruščiovo pozicijų sustiprinimas Europoje ir visame pasaulyje, visiškai Vakarų pasaulio.

Mūsų nuomone, realus kelias į taiką ir saugumo užtikrinimą Vakarų pasauliui glūdi ne pripažinime status quo Rytų Europoje, bet pakartojime John Foster Dulles nusistatymo neleisti Kremliaus valdovams triumfuoti. Pripažinimas rusams valdyti virš 100 mil. gyventojų Rytų Europoje nežada taikos ir saugumo

užtikrinimo Vakarų demokratijoms, priešingai, sudarytų didesnį pavojų, nes apjungta Vokietija taptų politiniu Kremliaus satelitu.

Kas gi nežino, kad Berlyno problema yra įstrigęs kaulas Chruščiovo gerklėje. Rytų Europos padėtis tai ledas po sovietinės imperijos kojomis. Labai aišku, kad Chruščiovas nepakartos grasinimų vakariečiams naujų Berlyno ultimatumu, nes jis žino, kad antras toks pagruojimas išprovokuotų karą, o sovietinė imperija dar nėra politiška ir ūkiškai jam pasiruošusi, ji silpna, stovi ant molinių kojų.

Reikia nepamiršti, kad Chruščiovas, skelbdamas Berlyno ultimatumą padarė didelę klaidą ir pavojų savo politinei karjerai, išstatydamas karo grėsmės sovietinę imperiją. Ir kas gi nežino, kad Kremliaus valdovų ir sovietinę imperiją iš to pavojaus išgelbėjo vakariečių nusileidimas derėtis. Chruščiovas buvo pakviestas į JAV, jis gavo progą išvengti karo ir susikalti politinį kapitalą sustiprinti savo poziciją Kremliuje. Mes nemano, kad Chruščiovas būtų vykdęs savo ultimatumą Berlyno problema išspręsti.

Žodžiu, visi ligšioliniai politiniai manevrai baigsis ateinančio pavasario konferencijose lygiai taip, kaip baigėsi praeityje, neišsprendus Berlyno ir Vokietijos apjungimo problemų.

Atominio karo nenori Vakarų pasaulis, nenori jo ir komunistai.

Abiejų karui dar nepasiruošę sąlygos karui labai nepalankios abiejose pusėse; kelias į taiką labai siauras ir vingiuotas.

Vakarų demokratijos, politiška ir ūkiškai pajėgesnės, bet militariškai nepasiruošusios. Sovietija militariškai pasiruošusi, bet ūkiškai ir politiška silpna, kompartijos vadai nedrįsta rizikuoti karo, nes gali prarasti valdžią Sovietijoje.

Aišku, kad kompartijos vadai nori pratesti "šaltąjį karą" kuo ilgiausiai, ligi jie sustiprės politiška ir ūkiškai, ligi išmirs senoji karta, ligi susilauks palankesnių sąlygų, ligi bus pašalintas sukilimo prieš kompartiją pavojus Sovietijoje. Karas labai pavojingas Sovietijai šiuo metu. Kremliaus valdovams reikia dar mažiau dvidešimt metų, kol jie galės rizikuoti karą prieš Vakarų demokratiškąjį pasaulį.

Ir vakariečiams reikia daugiau laiko išlyginti visiems nesklaidumams užjūrinėse, ypač britams ir prancūzams.

Šių faktų šviesoje mes matome perspektyvas laikinės koegzistencijos, nelaukiamet taikos, Vokietijos apjungimo, nelaukiam ir karo greitu laiku, priešingai, laukiame eilės konferencijų, politinių ir militarinių manevrų; laukiame naujų politinių įvykių, netolimoje ateityje komunistinės Kinijos priėmimo į JT organizaciją. Laukiame ir naujų Kremliaus politikos vingių viduje ir užsienyje.

V. M. K-tis

KOMJAUNUOLIAI SKLEIDĖ AMERIKIETIŠKĄ MUZIKĄ

Sovietinei policijai pasisekė palaužti vieną iš didžiausių juodosios biržos grandinių, kuri specializavosi "rock ant kaulų" srityje, t.y. gamindavo ir pardavinėdavo vakarietiškos muzikos plokšteles, įrašytas prišviestuose rentgeno filmuose.

Plokštelės buvo gaminamos Maskvos apylinkėse ir pardavinėjamos visoje Sovietijoje, įskaitant Juodosios jūros pakrantes, Sibirą ir tolimąją šiaurę. Pastovūs klijantai Maskvos apylinkėse jas net galėdavo gauti paštu. Aktyvūs plokštelių platinimojai buvo komjaunimo organizacijos nariai.

Plokštelių gamykla iš policijos nenurodyto ar jai nežinomo šaltinio gaudavo prišviestus filmus su šonkauliu ar plaučių vaizdais ir vienoje jų pusėje įrašydavo trumpų bangų radijo aparatais pagaunamą užsienietišką šokių muziką, kuri būdavo labai pagaiduojama komjaunimo klubuose ir šokių salėse. Bet būta įrašytų ir senųjų rusiškų dainų.

Plokštelės būdavo pardavinėjamos po 10 rublių ir galėdavo būti naudojamos keletą mėnesių.

Žvalgybų kova

35

AR ZOLA TIKRAI YRA IŠDAVIKAS?

Praeitą kartą šioje vietoje pasakojome, kaip 1958 balandžio 8 viename Montevideo kurorte buvo nužudytas vienas žymiausių britų žvalgybos agentų Victor Maynar-Labrooy. Tai buvo finalas ilgos ir komplikotos istorijos, kurią norint geriau suvokti, reikia grįžti į II Pasaulinio karo laikotarpį.

1944 birželio 6-sios rytą sąjungininkų daliniai išsikelia į šiaurinės Prancūzijos pusiasalį Cotentin. Vokiečių maršalo von Kluge kariuomenė traukiasi. Po atkaklių kovų britų-kanadiečių junginiai palma Caen miestą.

1944 rugpjūčio 1 mažame Paryžiaus viešbutėlyje, šalia "Louvre" muziejaus, sėdi vyras ir moteris.

Jis yra maždaug penkiasdešimties metų. Moteris yra ne daugiau dvidešimt penkerių. Ji aukšta, liekana tamsiaplaukė, ryškiai mėlynomis akimis. Ji dė-

vi pigią vasarinę suknelę, tačiau jos gestai išduoda ją esant aukštųjų sluoksnių atstove.

Jos draugai žino, kad ji yra turtingo prancūzų pramonininko dukterė. Pagrindžio sąjūdyje ji vadinama Denisa.

Rankas ant nugaros sunėręs, vyras nervingai žingsniuoja po kambarį. Denisa seka jo judesius. Pagaliau jis sustoja prie šais moterį.

- Aš sakau tau, Denisa, kad mes esame išduoti, - sako jis. - O aš sakau, kad tai yra neįmanoma, Viktorai.

- Mes negalime planuoti, remdamiesi spėjimais. Mes turime tiksliai žinoti.

Vyras be priekaištų kalba prancūziškai. Nepastebėsi, kad jis anglas. Jis vadinasi Maynard-Labrooy, ir tas vardas anglų slaptojoje tarnyboje yra garsus.

Nuo dvidešimties savo amžiaus metų jis priklauso prie "Intel-

ligence Service" žvaigždžių. Turbūt nėra tokio žemės rutulio kampelio, kuriame jis nebūtų pasitarinęs savo tėvynei. Jo šaltumas yra legendariškas. Karo metu jis gabeno prieš užfrontėn agentus ir ginklus.

Prieš šešias savaites Viktoras atvyko Paryžiumi. Jis buvo vienas pirmųjų, kurie išlipė Normandijos krantais, ir iš ten, įvairiai persirenginėdamas, atkeliavo Prancūzijos sostinėn.

Ši misija Viktorui yra galbūt pati svarbiausioji jo nuotykių gausaus gyvenimo misija. Jam pavesta užmegsti ryšį tarp sąjungininkų kariuomenės ir prancūzų pogrindžio, kad sukilimas Paryžiuje prasidėtų reikiamu momentu - nei peranksti, nei pervėlav.

Nurodymus jis gauna per kurjerius. Jau tryliką jų atsiųsta. Vieni jų yra anglai, kiti amerikiečiai. Jiems pasiseka laimingai prasiveržti.

Tačiau po kelių dienų penkių agentų patenka į vokiečių rankas.

- Negali būti jokio atsistatymo, - sako Labrooy.

Mergina atvirai žiūri į jo veidą.

- Tai reiškia, kad tu įtari Zolą, - pastebi ji.

"Zola" yra slapyvardis vieno svarbiausių prancūzų pogrindžio vadų.

- Be manęs ir tavęs, tik Zola žino mano agentų pavardes, - netiesiogiai atsako Labrooy.

- O gal aš jus išdaviau.

Vyro veidas pasikeičia. Jis sušvelnėja. Jame pasirodo šypseną. Jis ištisia ranką, tartum norėdamas Denisą apkabinti, bet greit ją nuleidžia.

- Aš pažįstu žmones, Denisa.

- Ir moteris?

- Ir moteris yra žmonės.

- Jei tu būtum toks žmonių žinovas, - atsako ji, - tu netartum Zolos.

Labrooy vėl pradeda vaikščioti po kambarį. Prie lango sustoja. Apačioje matyti Rue Royale. Garvė beveik išmirusi. Tik pora vokiečių žandarų patruliuoja.

- Tu pripažįsi, - sako jis merginai, - kad neviskas tvarkoje. Prileiskime, kad mano žmonės ėjo išsisklaidę. Tai neįtikėtina, nes visi penki negali

būti savidūdžiai. Beto, nė vienas, išskyrus Zolą, nežino kelio, kuriuo prasiveržiama pro vokiečių linijas. Visi penki sulmti pakeliui. Aš turiu žinoti tiesą, prieš vėl ką nors išsiųsdamas. Aš nesu pripratęs žmones mirtin siuntinėti.

- Bet jei tai būtų Zola, - argumentuoja mergina, - jis būtų pirma išdavęs tave.

Labrooy purto galvą.

- Toks kvailas jis nėra. Jis gerai žino, kad mano žmonės būtų jį nugalėję dar tą pačią dieną.

Denisa atsidūsta.

- Tad ką manai daryti? - klausia rezignuodama.

- Dar ir pats nežinau. Reikia išbandyti Zolą.

Kambaryje pasidaro visiškai tylu. Paskui Denisa klausia:

- Ar išdrįstum pasiųsti per frontą mane?

- Kas tau atėjo į galvą?

- Iš tavo žmonių penki dingę, - sako Denisa. - Pagal paprastą logiką turėtų dingti ir šeštasis, jeigu Zola yra išdavikas.

- Ką tu nori pasakyti?

- Sakysime, tu Zolai duodi suprasti, kad dėl kokios nors priežasties misiją turi perimti prancūzė. Ir kad tu tik manimi pasitiki...

- Vis dar nesuprantu.

Denisa primerkia akis.

- Jei Zola būtų ir šimtą kartų išdavikas, jis manęs niekada neišduotų.

(Bus daugiau)

SAVE SAFELY

ALL SAVINGS
DEPOSITED THROUGH
January 15th
EARN INTEREST
FROM
January 1st

Earn 4%
ANTICIPATED RATE

INSURED

Save-by-Mail...

ASK FOR FREE
SAVE-BY-MAIL KIT

613 East 188th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue

at
ST. CLAIR
SAVINGS

SELECTED
LITHUANIAN
SHORT
STORIES

Rašytojo Stepo Zobarsko paruošta ir Voyages Press leidyklos (35 West 75 St., New York 23, N.Y.) išleista "Selected Lithuanian Short Stories" susilaukė didelio dėmesio skaitančioje amerikiečių visuomenėje. Neabejotina, kad knyga susilauks kelių laidų, nes tai geriausia dovana tiems, kurie lietuvių kalbos nemoka, o kalba angliškai. Kaštuoja \$ 5,00 Viršelio aplankas dail. P. Osmolskio.

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Per tris ir per 15 minučių...

Vienas Dirvos skaitytojas pačiame pirmame šių metų numeryje laiškų skyriuje išreiškė pagėdavimą: "Gal gerb. B. Raila galėtų sutrumpinti savo ilgus išvedžiojimus"...

O kodėl ne? Mieliausiai, gerbiamasis? Sutrumpinti galima visokius išvedžiojimus. Laikas - visiems pinigai, kaip čia sako net vienas 76 metų mano bičiulis pensininkas. O lengviausia tai sutrumpinti straipsnius. Gal jums patiktų, kad visi Dirvos straipsniai susidėtų iš antraščių? Trumpa, aišku ir skaitymui sugaišti užtekų kelių sekundžių.

Man labai skaudu išvedžioti, kad šių kronikų tikslas kolkas nebuvo toks. Jei šia kryptimi eitume prie reformos, tai lietuviškas laikraštis, pateikdamas tik kietas antraštines idėjas ir glaustus faktus, pasidarytų per nuobodus ir pernėligi jau žvyro vežimas. Jūs gi nemylėtumėt merginos, sudėtos tik iš vieno kaulų. Reikia šiek tiek ir minkštimo. Bet jeigu jums tik tokia kaulėta mergina patinka, Dirvoje nuolat galite rasti jos pasportą. Daugiau nei pusė jos puslapių susideda iš pateiktųjų gan trumpų informacijų apie tarptautinį ir lietuvišką gyvenimą. Mandagumas ir pats teisingumas reikalauja, kad kita pusė ar nors puslapių trečdalis būtų ktoniški, su švelnesnėmis kreivėmis ir minkštima, skirtais kitokių skonių ir interesų skaitytojams.

★

Šios kronikos turėjo ir dar turės ambiciją literatūrine forma ir stiliumi aktualijų ar prisiminimų atokaitoje pavaizduoti įvairius kultūrinius bei visuomeninius reiškinius, daugiausia lietuviškus. Jos rašomos ne taip sau, kaip ant seilės užėina, bet stengiantis prisilaikyti įpročių ir taisyklių, senai naudojamų daugelio kraštų žurnalizmo praktikoje. Jei dėl sunkių mūsų spaudos ir gyvenimo sąlygų ar dėl talento stokos nesiseka šios ambicijos įgyvendinti, tai čia jau mano kaltė. Nesiseks man su išvedžiojimais, gal vėliau kitiems geriau pasiseks. Bet be jų lietuviška spauda virstų vlikiniais biuleteniais, o ne laikraščiais, t.y. laiko raštais.

Kultūros žlugi, didžiai gerbiamasis ir viską iš anksto žinantis skaitytojas, yra būtina kultivuoti ne tik didieji esminiai, gelžbetoniniai principai, bet ir jų detalės, tos mažytės smulkmenos, iš kurių, kaip sakoma, susideda gyvenimas. Jei pažvelgtume į didžiųjų tautų geriausių spaudą ir knygas, pamatytume, kaip ten vertinama, tyrinėjama, aprašoma ir išvedžiojama kiekviena jų gyvenimo smulkmena, visokie niuansai, net kiekvienas anekdotas.

Atvykęs dar prieš karą studijoms ir žurnalistinei praktikai į Paryžių, savaime aišku, pirmiausia pradėjau skaityti anuometinį prancūzų oficiozų ir labai rimtą politinį dienraštį "Le Temps". Greit persimečiau ir į jo kultūrinius skyrius, kur, pvz., literatūros ar teatro kronikose nuolat ir nuolat buvo aprašomos tų sričių dabarties ir praeities ne tik stambmenos, bet iš smulkmenos, pačios mažiausios mikroskopinės smulkmenėlės. Emę su K. Žemecu iš Winonos stebėtis, kodėl taip daro toks rimtas principiniam tautos reikalams skirtas laikraštis, kartą paklausiau vieną studijų kolegą prancūzų, jau dalyvaujantį spaudoje: kodėl taip daroma, nejaugi tai būtina ir skaitytojams įdomu?

Jis atsakė:

- Mūsų skaitytojai mėgsta straipsnius, kurie turi stilijų ir klausimų dėstymą ligi smulkmenų. Tai mes laikome ir vadiname kultūra...

★

Be abejo, kairiųjų kitų kraštų visuomenės gali to nemėgti. Visai aišku, kad tam tikra dalis lietuvių, anglių, vokiečių ir prancūzų to irgi nemėgsta. Toks gandas nuolat sklaidžiamas apie amerikiečius. Jie kitų vadinami "digest" kultūros reiškiniais: viskas turi būti atrinkta, pateikta ko trumpiausiai, kondensuotai, idant vartotojas ko mažiausia sugaištų laiko.

Bet ar taip su amerikiečiais yra iš tikrųjų? Ar tai ne perdėjimas, norint juos pašiepti? Iš tikrųjų, juk tai gyna netiesa. Juk čia labai gausiai leidžiami stori laikraščiai ir žurnalai, kurie kalba apie "smulkmenas" ir "išvedžioja" daug ilgiau, negu bet kuris kitas lietuviškas laikraštis. Rašomi, išleidžiami ir skaitomi stori mokslo ir literatūros tomai. Mokyklose ir universitetuose studijuojamos poniausios problemos ligi smulkmenų. Tūkstančiai studentų skaito tūkstančius veikalų ir klauso paskaitų metų metais, per tūkstančius valandų, - ir baisiai nenuobodžiauja, jeigu jie nori, ko nors išmokyti, ką nors geriau pažinti.

Bet Amerikos lietuvis tai tikrai pradeda vis daugiau skirtis nuo tų geriausių ir kūrybingiausių amerikiečių. Jis "nebeturi" laiko, jam viskas per ilgai, per plačiai, per nuobodu. Matyt, kad su mumis išauga naujų lietuviškų genijų karta. Fabrikuose ir ofisuose dabar plūsta tokie stebuklingi mūsų intelektualai, kurie Einsteino reliatyvumo teoriją nori pažinti per penkias minutes, Carl Sandburgo poeziją suprasti per tris minutes! Na, o suprasti moderniniam menui, lankininkų poezijai, Alto politikai ir kitiems "pagrindiniams tautos reikalams" jiems privalo užtekti dviejų sekundžių. Jei per tiek laiko nepavyksta suprasti, - tai šlamštas, nesąmonės, nusibodę išvedžiojimai...

...Aš tokio mūsų lietuvių nekaltinu. Tik stebiuosi jo genialumu, ligšiol dar nepatirtu mūsų istorijoje. Mūsų pagrindiniams politikos ir kultūros vingiams suprasti man beveik neužtenka ir 15 minučių. Net ir 15 metų nelabai per daug.

★

Trumpinti ir sutrumpinti galima viską. Kiekvienoje simfonijoje yra dvi ar daugiau temų, kurios išvystomos variacijomis. Kam vargti, nuobodžiauti ir gaišti laiką koncertuose ar klausant iš plokštelių per 30 ar 40 minučių? Užtekų sugroti tik tuos pagrindinius motyvus, iš kurių simfonija sukomponuota, ir tam dažnai pakaktų pusės ar vienos minutės!

Kam skaityti ilgus romanus, kaip "Karas ir taika", "Madame Bovary", "Moby Dick" ar "Miškais atiena ruduo"? Kiekvieno jų turinį ir idėją galima "apdirbti" į vieną puslapį, net į kelius sakinius, ir taip juos perskaityti per kelias minutes!

Kam rašyti kelių šimtų eilučių straipsnius? Užtekų laikraščiams, kaip minėjau, duoti tik esmę nusakančias straipsnių antraštes ir dar gal kokią porą sakinių apačioje, - būtų viskas trumpai - drūtai, ir labai aišku. Dešimt sekundžių, ir tu sau sėdies prie televizijos pilnas idėjų! O ten jau - tris valandas vedžioji akis...

★

Rašytojas ar muzikas, žinoma, dėl to kenčia, liūdi, pasipiktina, nusivilia. Toks jo likimas. Jis dažniausia nori būti ne tik kelių garsų, sausių įvykių ar idėjų registratorius, bet ir menininkas. Jam neužtenka kelių temos melodijos taktų, jo siela ir skonis ilgisi visos simfonijos. Jis stengiasi išvystyti temą su variacijomis. Kad būtų šoks toks įvadas. Dramatiški pakilimai ir lengvi polisiniai atoslūgiai. Teigimų konfliktai, kontrastai ir jų išrišimas. Nuotaikos sudarymas įspūdiškai ir logingas faktų dėstymas. Intriga ir išvadoje visų paslapčių atskleidimas. Arba užbaigimas nauja mįsle, idant skaitytojas nepagalvotų, kad tas žmogus jau viską pasakė, ką tik žinojo, o dar laukty ir domėtysi, ką pasakys sekantį kartą.

Rašytojams tai labai svarbu, o skaitytojams nekartą tokios jų pastangos - tik nusispjaut. Štai ir amžina drama, beveik tragedija. Abipusiai vieni kitų kaltinimai. Vienas sako: tu per daug išsidriekęs, man neįdomus, per ilgai išvedžioji, tu nemoki rašyti... Kitas sako: aš moku rašyti, bet kuo esu kaltas, kad tu kvailias ir storžievis... Abu jaučiasi teisingi, o teisėjo nėra.

Čia tik laikas tegali būti teisėjas. Ir dar tasai, kuris skaito ir skaitys laiko raštą (vadinasi, - laikraštį)...

Naujausia Klaipėdos miesto nuotrauka. Čia esant sovietų karinei bazei, mieste gyvena daugiau rusų, negu lietuvių.

URAGVAJAUS LIETUVIŲ TARPE

Šių metų pradžioje Urugvajaus lietuvių, lydimas "A.L.Balso" leidėjo Prano Ožinsko, aplankė Juozas Bačiūnas, svečias norėjo plačiau susipažinti, kaip sekasi to krašto lietuviams, o taip pat ir supažindinti su JAV lietuvių veikla.

Malonų svečių pasitiko Lietuvos min. Dr. K. Graužinis, liet. bažnyčios klebonas kun. A. Giedris ir visas, tautiniais rūbais pasipuošęs Tautinių Šokių Raitelis "GINTARAS", kurį sudaro: stud. Nijolė Stanevičiūtė, Vilma Gelažauskaitė, Kristina Klimaitė, Jonė Vitaitė, Hilda Len-

gvenytė, Luisa Dutka, Genė Svoba, stud. Alfredas Stanevičius, Povilas ir Adolfas Debesiai, Edmundas Dutka, stud. Mindaugas Kalpokas, akord. Vitas Evovluckas. Nijolė įteikdama gėles pasveikino svečių šiais žodžiais:

"Lietuvių Tautinių Šokių grupė GINTARAS sveikina J. Bačiūną ir džiaugiasi Jūsų atvykimu į Urugvajaus žemę. Šios gėlės teišreiškia mūsų nuoširdumą jums." O Povilas Debesis įteikdamas ažuolų lapų ir dobilų puokštę tarė:

"O ši kukli ir maža puokštelė, teprimena jums lietuvišką

sielą. Visada būkite tvirtas, kaip ažuolas ir žydėkite, kaip Lietuvos laukų apdainuotas dobilas."

Liet. ministras svečių ir tautiniais rūbais pasipuošusias mergaites pavėžino į Hermitage hotelį, Pocitos rajone, kur J. Bačiūnui ir jo palydovui buvo užsakyti kambariai. Atvykus klebonui A. Giedriui su kita dalimi ansamblio, svečias visus pavaišino viešbučio svetainėje. Tai buvo pirmas mūsų tautos didžiojo veikėjo pasimatymas su Urugvajaus lietuvių kolonijos lietuvišiais.

Sausio 2, vakare, J. Bačiūnas įkalbėjo į magnetofoną Montevideo lietuvių radijo valandėlei.

Pavakarieniavęs nuvyko į Liet. Kultūros D-jos patalpas, kur jau laukė daug žmonių, kad pamatytų filmą ir išgirstų svečio žodį. Dr. Graužiniui pristatius svečių, apibudinus jų veiklą ir nuopelnus lietuvių tautai, susirinkusieji sukėlė ovacijas. Svečias atsakė į Ministro kalbą, paaiškindamas savo kelionių tikslą - galimai daugiau lietuvių apjungti ir įtraukti į Lietuvos laisvinimo darbą.

Rodant filmą žiūrovai sujau-dinti gražių dainų bei lietuviškų vaizdų grožiu, kelis kartus griausmingai plojo. Sekmadienį, sausio 3 d. J. Bačiūnas dalyvavo pamaldose Cerros lietuvių bažnyčioje. Po pamaldų pasikalbėjęs su lietuvišiais, kurie klausinėjo įvairiausių dalykų apie JAV lietuvių, klebono pakviestas pietavo klebonijoje. Po pietų, pavėžintas kun. Giedrio aplankė Cerros kalną ir Prano Stanevičiaus užmies-tinę vilą Pajos Blancas.

Vakare buvo suruoštos J. Bačiūnui pagerbti vaišės parapijos salėje. Laikė vaišių rašytojas K. Čibiras-Verax pristatė svečių apibūdindamas nuveiktus darbus. Po to svečias kalbėjo apie patirtus įspūdžius. Sekė filmas, kuris, kaip ir šeštadienį, sužavėjo visus. Abi dienas rodomąjį aparatą valdė simpatiškas jaunuo- lis Edmundas Andriuskevičius.

Žavi yra Neringa, kurion vasaroti prieš karą atvykdavo daug svečių iš Vakarų Europos. Dabar čia lankosi tik iš Maskvos, Leningrado ir kitų sovietijos miestų.

MARGIS

JONAS KLAJŪNAS

Margis turi daug darbo didelėje vištų farmoje. Jis prižiūri ir saugo gyvenamuosius namus, lesalo sandėlius ir keletą ilgiausių vištinių su daugybe vištų. Sunku net įsivaizduoti, kiek daug rūpesčių jam užkrauta. Nuobodžiauti nėra kada. Jis budi dieną ir naktį. Nei karščio, nei šalčio, nei alkio jis nepaiso.

Iš pat ankstyvo ryto Margis pranešinėja šeiminkui apie kiekvieną kieme pasirodantį pašalaitį. Kažin, ko jie čia ateina ar atvažiuoja? Ir visi jie nori kalbėtis tik su šeiminku, o ne su kitais žmonėmis, gyvenančiais far-moje. Gal todėl, kad šeiminkas ilgiausiai čia gyvena. Ilgiau net ir už patį Margį. Ir pastebėta, kad to žmogaus visi klauso. Tad ir jis, Margis, leidžia save tik jam vi-nam barti. Ir stengiasi suprasti, ko jis iš jo nori. Šeimi-ninkė retai išeina iš namų, o jei kada ir pasirodo, tai vis esti pikta, ir į Margio pusę nė nepasižiūri.

Anksti rytą iš mažesnio namo išeina žmogus. Tai savas žmogus, jis čia gyvena. Tačiau, kas žino, gal ir jam verta ateiti pasiminti. Tegu mato, kad Margis veltui duonos neėda, budi.

Atsikelia iš savo guolio, ištisia priešakines kojas pirmyn ir, tingiai visų kūnu pasitraukdamas, garsiai nu-sižiovauja.

Žmogus geras: prieina prie Margio, paglosto jį, pas-

kui keliauja į darbą. Po to Margis jau dairosi į didįjį namą. Pats laikas pasirodyti vaikams. Margis juos visus labai mėgsta. Pamatęs juos iš džiaugsmo ima šokinėti. Bet tie rytais mažai ir jį dėmesio kreipia. Jie pramiega, tad stveriasi dviračius ir skuba į mokyklą.

Į kiemą įvažiuoja svetimas vežimas. Margiui nepatinka tokie vežimai, kurie rieda, niekieno netraukiami. Ir kvapas nuo jų eina labai nemalonus. Bet nieko nepa-darysi. Reikia šeiminkui garsiai pranešti apie jo atvy-kimą.

Jei atvykėlis stovi prie vežimo ir laukia šeiminko pasirodant, Margis tik akių nuo jo nenuleidžia, bet lai-kosi ramiai. Tačiau, atsiranda ir tokių, kurie eina tiesiai į lesalo sandėlį arba šiaip slankioja po farmą. Tai, Mar-gio supratimu, jau netvarka. O netvarkos jis negali pa-kesti. Kam gi jis čia būtų, jei nežiūrėtų tvarkos! Užtat Margis suloja taip garsiai, kiek tik pajėgia. Jei ne toji geležinė grandis, jis pamokytų tą įsibrovėlį.

Savų žmonių pasirodymas sustabdo Margio lojimą. Paurzgia kiek, tarsi sakydamas: "Dabar žinokitės, aš savo atlikau". Ir nurimsta. Veikiai jo budri akis pastebi dar didesnę netvarką. Štai, būrys vištų pasikasė po vie-line tvora, išlindo pro skylę ir kapstosi darže. Margis žino, kad šeiminkas to nemėgsta. Jis mato, kaip šei-minkas tokias skyles turi užtaisyti.

Margis iš viso negali suprasti, kam žmogus laiko tėkią daugybę vištų. Kiek jos netvarkos padaro! Ne tik jos pasikasa po tvora. Kai kurios net per tvorą perskren-da, vaikšto po vištėdės stogą, kapstosi įlindusios į dar-

žą... Ir taip pikta pasidaro Margiui, kad jis visa gerkle pradeda loti.

Su tuščiais kibirais grįžta šeiminko pagelbininkas. Margio lojimas atkreipia jo dėmesį. Jis mėgina vištas atgal suvaryti. Margis jam padeda. Bet išsigandusios vištos nebesuranda pro kur įlįsti. Jos metasi tiesiog į tvorą ir krinta atgal aukštelininkos. Kai kuifios metasi į Margio pusę. Darbininkas pagauna porą ir meta jas per tvorą. Tą patį nori padaryti ir Margis. Pasiseka ir jam nutverti vieną, bet, kaip tu nesistebėtum, toji čia pat išsitiesia be kvapo. To Margis tikrai nenorėjo. Ne jo kaltė, kad dantys tokie aštrūs ir kojos tokios tvirtos.

O žmogus kitaip galvoja. Jis nutveria negyvą vištą už kojų ir pradeda ją vanoti Margį. Margis sprunka į savo namelį.

Išliejęs pyktį, žmogus nueina šalin, ir Margis, pa-mažėl atsipeikėjęs, vėl išdrįsta pasirodyti. Pastebėjęs tą patį žmogų besiantinant, Margis mėgina teisintis, geri-naši, sukasi apie jo kojas. Jo akys maldaute maldauja atleidimo. Bet žmogaus pyktis dar nepraėjęs. Ir tik Mar-gio vikrumas išgelbsti nuo smūgio.

Svetimį žmonės nedrįsta prisiartinti prie Margio. Jis nemėgsta jų draugiškumo. Aiškiai ir atvirai rodo ištiki-mybę tik savo šeiminkui ir jo namiškiams. Jei paša-lietis mėgina artintis prie jo ar siekia ranka norėdamas paglostyti, tam Margis parodo savo baltus ir aštrius dan-tis. Jo plaukai pasišiausia. Jo laikysenos nepakeičia nė šeiminko buvimas. Margis net norėtų dar pasakyti: "Kuo tu mane laikai? Aš tavo duoną ėsiu, o svetimam rankas laizysiu? To nebus!"

(Bus daugiau)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Pablėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Lietuvos pajūrį ir jo vaduotojus prisimenant

Kiekvienų metų sausio 15 d. prisimenam tą gražųjį Baltijos jūros krantą, kuris mums priklausė su šventąja, Palanga, Klaipėda, Juodkrante ir Nida. Prisimenam ir visas aplinkybes, kuriomis tas krantas, tie gražūs miestai, miesteliai ir kaimai ir Nepriklausomos Lietuvos valstybę sugrįžo. Prisimenam ir tas sunkias aplinkybes, kurios mums nedavė ten taip įsitvirtinti, kaip mes norėjome ir kaip Lietuvos interesai reikalavo.

Turėdami laisvą jūros krantą ir savo gerą uostą, mes drąsiau žiūrėjome į ateitį. Mūsų vyrai mokėsi jūrą nugalėti ir iš jos nemažai gėrybių pelnyti. Kad ir pamažu, bet augo mūsų laivai, norintieji jūrininkais būti nuėjo į geriausias europines mokyklas. Mūsų jaunimas keliavo pajūriais, ten stovyklas rengė, drąsiau žiūrėjo į tolimas, pakiliau galvojo apie dienas, kurios bus jų laimėtos, ir savai žemei daugiau džiaugsmo palenktos.

Visą pasaulį užgriuvusios karų nelaimės, mus sunkiausiai prisilgė. Ir šiandieną visa tai praeitis. Visas tas pajūrio ruožas vėl neva Lietuvos teritorijoje, bet pati Lietuva ir jos žmonės į tokią vergiją įsukti ir nuo laisvojo pasaulio taip uždaryti, kad sunku numatyti ir aukas ir kančią, kurią turi pakelti. O ir to pajūrio žmonių nemaža dalis iš svetur atkelta, nieko bendro su lietuviškomis žemėmis neturintieji. Tai okupacinės vergijos reiškiniai. Tai Lietuvos žemių, o šiuo atveju Lietuvos pajūrio, rusinimas.

Kada mes prisimenam tą gražųjį Lietuvos pajūrio ruožą, mes niekad negalim prasišaukti su keliais vardais, kurie ten save taip tvirtai įsirašė, jog juos nei nueinan tieji metai, nei kitos aplinkybės neišbrauks. Ir vienas iš tokių yra dabartinis Lietuvos generalinis konsulas New Yorke — Jonas Budrys. Tai Klaipėdos sukilimo vyr. vadas, tada nešęs didžiausią atsakomybę, kad ne tik sukilimas pasisektų, bet ir to sukilimo žymės neliktų skiriančiomis užtvaramis. Ir, žinoma, jei ne nacionalsocialistinės Vokietijos pastangos tą kraštą iš Lietuvos išplėsti, nebūtų atsitikę 1939 metų įvykiai, kurie tada mus visus prie žemės lenkė, o svasitika vietoj Lietuvos vėliavos Klaipėdos uoste iškilo.

Jono Budrio tolimesnis kelias jį nuvedė į diplomatinę tarnybą. Gynęs Lietuvą ginklu rankoje, vėliau nuėjo Lietuvos reikalų ginti diplomatinėmis priemonėmis. Eilę metų jis eina Lietuvos generalinio konsulo pareigas New Yorke. Ir štai ši sekmadienį, sausio 16 d. minima jo 70 metų sukaktis. Tai simbolinė data. Sausio 15-oji skirta paminėti Lietuvos pajūrio išlaisvinimui, o sausio 16-oji pajūrio išlaisvinimo vyriausiajam vadui. Nors ir negalėdami su newyorkiečiais drauge dalyvauti, bet širdingai jungiamės į sveikintojų eilę ir sakome ačiū. Ačiū, kad tada ryžtasi, kad laimėta, kad Lietuvos žemės skriaudos buvo atitaisytos.

Mums, minint pajūrio atvadavimo ir Jono Budrio garbingo amžiaus sukaktį, miela ir tai priminti, kad Jonas Budrys yra dažnas mūsų bendradarbis. Dėl daugelio priežasčių jis savo pavardės nepasirašo. Bet šiuo atveju, manau, niekam nebus prasikalsta, jei paminėsime, kad J. Budriui nesvetima ir grožinės literatūros kūryba. Štai Dirvoje dabar pradėdame atkarpoje spausdinti vaizdelį Margis. Jos autorius Jonas Klajūnas. Tai tas pats Jonas Budrys, garbingas suaktyvininkas ir garbingas pajūrio gynėjas.

B. G.

VERTI PAPEIKTI IR PAGIRTI

Skaitau Dirvą jau senokai. Ir matau vieną trūkumą. Kur yra skyrius moterims? Aš manau, kad didelis Dirvos skaitytojų procentas yra moterys, kurioms būtų įdomios šių dienų lietuvių, ir bendrai moteriškos aktualijos. Pav., lietuvių moterų pasiekimai JAV, kulinarijai patarimai, ypač jaunesnėm šeiminiškėm, mados, namų dekoravimas ir kt.

Jūsų straipsnis apie arch. Bronių Arą, kurio visiškai nepažįstu, bet didžiuojuos kaip lietuvių, yra puikus pavyzdys, kokį žinių pagėdaučiau. Iš tokio straipsnio sužinome, ką lietuviai atsieka tremtyje ir tokį straipsnį su pasididžiavimu galu rodyti amerikiečiams. Mano nuomone, tokie eiliniai "pletkai", kaip, kas pas ką svečiavosi, ar kur išvažiavo vašarot, užima taip brangią vie-

tą laikraštį, kurį galėtų būti išnaudota rimtesniems straipsniams.

Aldona Dulaitienė,
Royal Oak, Mich.

SENOJI ANTRAŠTĖLĖ LABIAU PATIKUSI

Bevertydamas pirmuosius Dirvos numerius, tik vieno dalyko tepasigėdau, tai senosios laikraščio antraštės. Naujoji, pigesnės išvaizdos, atrodo kiek didoka. Ir ne visai su bendru laikraščio formatu derinasi. Ar nebūtų buvę geriau palikti senąją, puošnesnę, dviejų tautų ženklais papuoštą antraštę. Būtų užtekę tik šiek tik padidinti jos formatą. Nežinau, kaip kitiems, bet man geriau patinka prieš 10 metų atliktas to paties dail. J. Račilos darbas.

Būtų labai įdomu išgirsti iš kitų skaitytojų nuomonių. Tikuo-

Esam tauta, spausdintu žodžiu atgaivinta, bet to žodžio nebranginanti

Ar kultūriškai kylam ar smunkam?

E. ČEKIENĖ

Šiuo metu lietuvis kūrėjas tremtinys nuvertintas ir nustumtas į pačias paskutiniąsias mūsų visuomenės eiles. Nūnai mūsų visuomenės didvyris yra biznieriūs. Jei toks mūsų tautietis per metus padaro 15,000 dol., tai visi jį žiūri su pagarba ir net paslėptu pavydu. Bet jei tu dirbai keleris metus prie knygos ir už tai gavai centus arba nieko negavai, tai niekam nei šilta nei šalta.

Prie progos pakalbama, kad rašytojas ar kitas kūrėjas esąs lietuviybės žadintojas bei palaikytojas, kad spausdintas kūrybinis žodis esąs, galbūt, vienintelė tautinės dvasios apraiška svetimoje jūroje. Bet kai prieinama prie praktiško to žodžio palaikymo, konkrečiai knygos ar paveikslų nusipirkimo, tai dažnas taip gal-

si, kad Dirva kuri visad palaiko artimus ryšius su savo skaitytojais, ir ši kartą savo skiltyse leis suinteresuotiems pasisakyti. Gal kartais į mano pusę perėjus didesniai "maištininkų" skaičiui, pavyks gražinti senąją antraštę?...

Kalbant apie patį laikraštį - nusivilti juo netenka. Pirmieji numeriai pateisina Dirvos 3 kart savaitėje pasirodymą. Dėka darbščių leidėjų, bendradarbių ir didėjančios skaitytojų eilės, laikraštis žengia pirmyn.

V. Šarka,
Omaha

TIKRAI, TELPA

Skaičiau Dirvoje Emilijos Čekienės rimtą rašinį, kuriame ji aiškina, kad į vyrų galvas iš karto netelpa tiek daug įvairių planų ir rūpestėlių, kiek telpa į moterų galvas. O aš manau, kad ten taip pat dar lengvai sutelpa ir "gausios naujausios žinios", kuriomis jos taip stropiai dalinasi.

V. Valys,
Conn.

JAU PENSIJOJE

Dr V. Tercijonas savo laiške, atspausdame Dirvoje, pasigenda pagarsėjusio kun. Vilkutaičio, šv. Jurgio parapijos klebono, labai daug prisidėjusio prie Clevelando lietuvių suskaldymo ir lietuviybės slopinimo. Jo žiniai pranešu, kad kun. Vilkutaitis jau pensijoje ir tiesioginės įtakos į parapijos reikalus tvarkymą nebeturi. Naujasis klebonas kun. Bartis bando visus sugadintus reikalus pataisyti.

R. K-nė,
Cleveland

KUR NESUSIPRATIMAS?

Jūsų paaiškinimas po nuotrauka iš keistai pavadinto prancūzų filmo ("Pantalaskas") manęs visiškai netikino. "Savižudis" stovi šaligatvy, už geležinės tvoros, tokiam atstume nuo upės, kad net ir geras sportininkas iki vandens nenušoktų. Toks grasymas nusižudyti dar labai tolimas nuo vykdymo. Ir kad tie trys gana neblogo apsirėngę tvirti vyrai būtų Senos pakrantėje nakvojantieji Paryžiaus benamiiai, taip pat labai nepanašus. Kas čia nesupratimas: paaiškinimas, ar pats filmas?

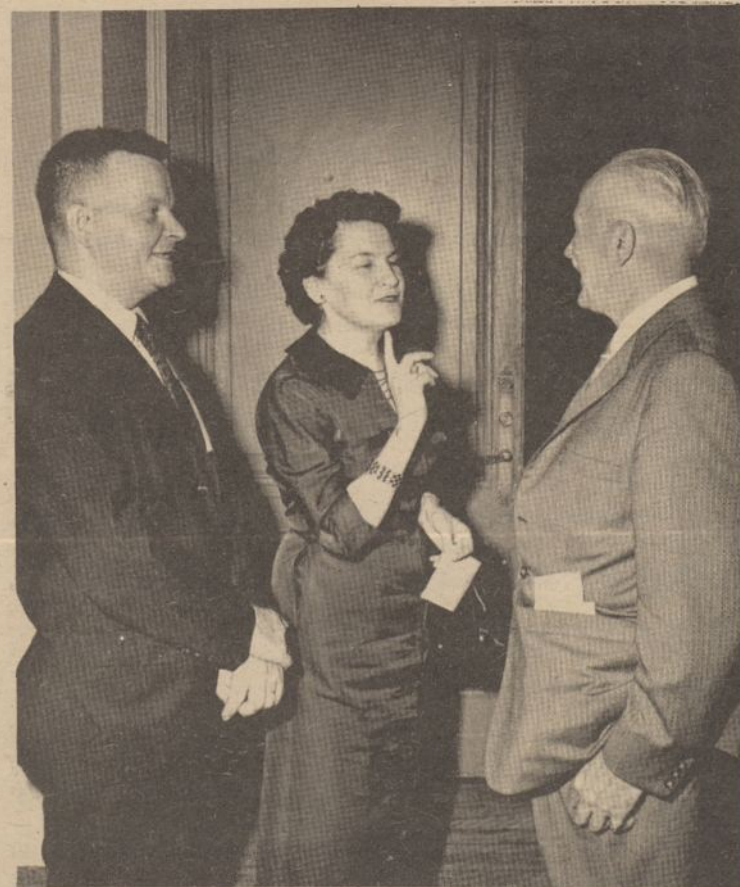
D.B.,
Brooklyn, N.Y.

REDAKCIJOS PASTABA: Nuotrauka su įrašu "Pantalaskas" palmta iš prancūzų žurnalo "Cinemode" Nr. 1321. Kad pavadinimas "Pantalaskas" yra keistas, sutinkame, bet tą vardą ne mes išgalvojome, o prancūzų rašytojas Rene Masson, Pantalaskas kesinosi nusižudyti ne šokdamas į upę, bet bandydamas nusišauti. Jo draugai, sužinoję kesinimąsi, nesitraukia nuo jo, bet bando ženklais atkalbėti, nes Pantalaskas temoka tik lietuviškai kalbėti. Čia ir susidaro filmo komiški - tragiški efektai, nors pats filmas siužetas visai netikimas žiūrint iš realistiško taško.

voja: yra dar ir tokių, kurie tokiais niekais užsiimi-nėja...

Vienintelis šiais laikais išeivijos lietuvių kūrėjo honoraras yra palankus ir stiprinantis žodis iš lūpų tų, kuriems lietuviška kūryba dar nėra virtusi kapinynu. Man rodos, kad tik to užnugario palaikomas lietuvis rašytojas dar ir nelaužo ga-

ga būtų ir dabar. Jis pabrėžė, kad meno srityje pasiekti didelių laimėjimų ne vien nuo įgimto talento priklausoma, bet ir nuo bendrųjų kultūrinių vertybių, kurias b-nė perduoda savo kūrėjams. Svarbus ir kūrėjo vaidmuo bendruomenėje, kultūrinis aktyvumas, glaudūs ryšiai su kitais kūrėjais bei kūrėjų su bendruomene, bet gi svarbiausia, visuomenės atsiliepiamas į kūrėjų atsiekimus.

Trys Dirvos bičiuliai pokalbyje apie Dirvą. Iš kairės: Vladas Vijeikis, Emilija Čekienė ir Juozas Bačiūnas.

Dirvos nuotrauka

lutinai savo plunksnos, o dailininkas teptuko. — neseniai rašė vienas kūrėjas, kuris, tikiu, atleis man už čia pacituotus teisingus jo žodžius.

— Laikau, kad neverta taip gaišti laiką ir rašyti skaitytojams, kuriems tų raštų visai nereikia, mažai įdomu, kurie juk neturi laiko skaityti, o rašančiam bet kokią kroniką paruošti užima daug laiko. Kalbant apie skaitytojus, šiandien jau dažnam ne paslaptis, kad daugelis mūsų nemažų organizacijų reprezentantų, kiekviename parengime jautriais žodžiais kalbančių į visuomenę apie lietuviybės išlaikymą, bėga į spaudos kioską pirkti tik tada ir tų laikraščių, kai iš kaimynų sužino, jog jo nuotrauka ar apie jį aprašymas ten yra. O ką bekalbėti apie eilinį, be jokio pretenzijų pilką žmogelį, kuris tačiau, jei ir neskaito, bet dėl sąžinės jautrumo kokį vieną laikraštį vis dėl to praneuroja, — sako laikraštininkas.

— Ką rašot, ką naujo sukurėt? — paklausiau senai matytą poetą. Ne dabar metas eiles rašyti. To talento gal dar ir atsirastų, nes kartais būna valandų, kai sunku nerašyti, bet pagalvoji, kam, kas gi poeziją skaitys, kad visi, net artimiausi draugai labai užimti kitokiais, pelningesniais darbais.

Čia man prisimena ir Santaros veikėję V. Kavolio praeitais metais Bostone skaityta paskaita "Kūrybiškumo sąlygos".

Tarp kitko jis teigė, kad kultūrinis kūrybiškumas yra tautų išlikimo sąlyga. Tačiau kūrybiškumas turi būti dinamiškas, kad bendruomenė galėtų didžiuotis ne vien tuo, ką ji praeity yra sukūrusi, bet kūrybin-

Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

(Lietuvoje esanti kvislinginė "prezidentūra" ordinais apdovanoti teisės neturi, verčiasi tik "garbės raštais" ir nusipelnėlių titulų pripažinimais).

STATO ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJĄ

Prie Kauno, už Aleksoto, Noreikiškėse statomi pastatai Lietuvos žemės ūkio Akademijai. Pačios akademijos pastato statomas dar tik antrasis aukštas. Bet jau baigiami statyti treji keturių aukštų namai studentų bendrabučiams (dabromi vidaus įrengimai). Be n drabučiuose numatyta 1600 vietų. Jau pastatyta žemės ūkio mašinų pasiūrė ir baigiama 300 vietų valgykla. Dar numatoma statyti 10 dviaukščių namų po 6 butus — mokomajam ir administraciniam personalui. Vėliau tame plote (beveik 33 ha.) numatyta statyti dar trys bendrabučiai, 14 namų šeimos ir vasaros teatras, vaikų lopšelis, parduotuvė.

Tuo tarpu akademija yra mieste, Kestučio gatvėj, buvusiose žemės ūkio Ministerijos patalpose.

KAIP "RŪTA" GERINA SILDAINIUS

Šiaulių "Rūtos" saldinių fabrikas, savo laiku pasiekęs ypatingai aukštos saldinių kokybės, lyg po ilgos ir sunkios ligos ligonis bando vėl mokytis vaikščioti. Šiems Naujiems Metams pasistengė išleisti rinkon šokoladinius saldinius su vyšnių likeriu ir šokoladu aplietas vyšnias... Be to, išleido storesnių šokolado plytelių (po 200 gramų) ir tris rūšių mažų šokolado plytelių: "Naujiena" su razinkomis, "Nėringa" su gliukoze, ir dar su biologiniu kalciumu.

Saldinių srity naujameitinės naujienos yra greičiau suaktyvinus pirmųjų to fabriko žingsnių prisiminimas, o naujos šokolado rūšys linksta daugiau į vaistų, negu į skanėstų kategoriją. Fabrikas ieško naujų žaliavų pigioms šokolado rūšims gaminti. Žada naudoti hidrolizuotus riebalus, žirnius, aguonas, avižų dribsnius.

LNA

ruosime kitų nuomonės, daugiau dėmesio neskirsime lietuvių kūrybai ir spaudai, tol kūrėjų asmenų padėtis lietuvių visuomenėje negerės, o mes kultūriškai smuksim.

Štai kaip 1939 metais Lietuva buvo priversta hitlerinei Vokietijai atiduoti Klaipėdos kraštą.

NEITIKĖTINA, BET TIESA...

- ALŽIRE prancūzų armijos viršila Marcel Corneille per šventes iš Prancūzijos sulaukė savo žmonos su dviem vaikais. Vienas 7, kitas 4 metų amžiaus. Ir norėdamas atšvęsti šį susitikimą, nuėjo pietauti į restoraną. Staiga vienas arabas teroristas pro duris įmetė granatą, kuri riedėjo prie viršilos stalo. Nesant laiku granatos išmesti, viršila griuvo ant jos visu kūnu, kad išgelbėtų žmoną ir vaikus. Tą pačią sekundę granata sprogo, sudraskydama viršilą į gabalėlius, bet vaikai ir žmona liko tik lengvai sužeisti. Už tokį herojiškumą prie viršilos karsto buvo prisegtas "Karškos drąsos" ordeno kryžius.

- Vatikane šventoji kongregacija neseniai turėjo išspręsti problemą, kurią iškėlė Argentinos vyskupas Mgr. Aguirre, užklaudamas, ar galima liturginiams rūbams vartoti nyloną, vietoj lininių audėklų. Vatikano atsakymas buvo teigiamas, išskyrus toms, kurios turi tiesioginį kontaktą su ostija.

- GERIAUSIAS diplomatas yra tas, sako Prancūzijos ambasadorius Washingtone Herve Alphand, kuris prisimena žmonos gimtadienį, bet užmiršta jos amžių.

- PREZIDENTAS Eisenhoweris pietų metu Karininkų Klube pasakojė tokią istoriją: "Kada žinia apie Vokietijos kapituliaciją tapo oficialia, bet dar nebuvo viešai paskelbta, aš sėdau į automobilį, kad galėčiau pats asmeniškai pranešti štabe savo artimiesiems bendradarbiams. Neiškęsdamas kelyje šią naują pašnibždėjau į ausį savo šoferiui, geram vaikui iš San Francisco, kuris buvo mano tarnyboje nuo pat išlipimo Europoje. Jis džiaugdamasis nusišypsojo ir manęs paklausė: O kas laimėjo?"

- ŠVEDIJOJE, Kristianstad mieste naujai paskirtasis mokesčių rinkėjas pasirodė esąs keturių metų amžiaus. Finansų ministerija paaiškino kad paskyrimas lietés to kūdikio tėvą. Bet tėvas jau buvo prieš dvejus metus miręs. Reikėjo išrinkti kitą asmenį. Tačiau, kadangi paskyrimas buvo oficialiai pervestas per įsakymą, pirma reikėjo "mokesčių rinkėją kūdikį" atleisti iš tarnybos. Po tokio nutarimo motina sūnų įrašė į bedarbių ir reikalauja kompensacijos.

- ROMOJE iš Šv. Sacramento Frascati bažnyčios varpinės buvo pavogti varpai. Pastebėjo tik tada, kai reikėjo skambinti pamaldoms.

- AMERIKA kas metai po truputį atitolsta nuo Europos, skelbia UNESCO biuletenis. Tai yra pasekmė keitimosi vandenyno dugno. Bet neišsigąskite, tolsta tik po 3 colius per šimtą metų...

- TONGA salyne, prie Naujosios Gvinėjos, papročiai draudžia kalbėti su uošviu ir uošviena. Neseniai sugrįžęs iš ten kun. Matthews sako, kad ten esąs tikras žemės rojus...

- WASHINGTONE susirinkę mokslininkai negalėjo atsakyti į klausimą, kodėl jūrų vanduo sūrus. Vienas mokslininkas tačiau nuramino, kad ši cheminė kompozicija jau nebesikartoja nuo 250 milijonų metų.

- HARRY GOLDSCHMIDT, 67 metų amžiaus, Newcastle-upon-Tyne teisme kaltinamas, kad kiekvieną šeštadienį mušas savo žmoną, paklausė: "Kam tada reikia vestis, jei negalima žmonos mušti?". Teismas į šį klausimą neatsakė, bet jį nubaudė 30 sv. bauda.

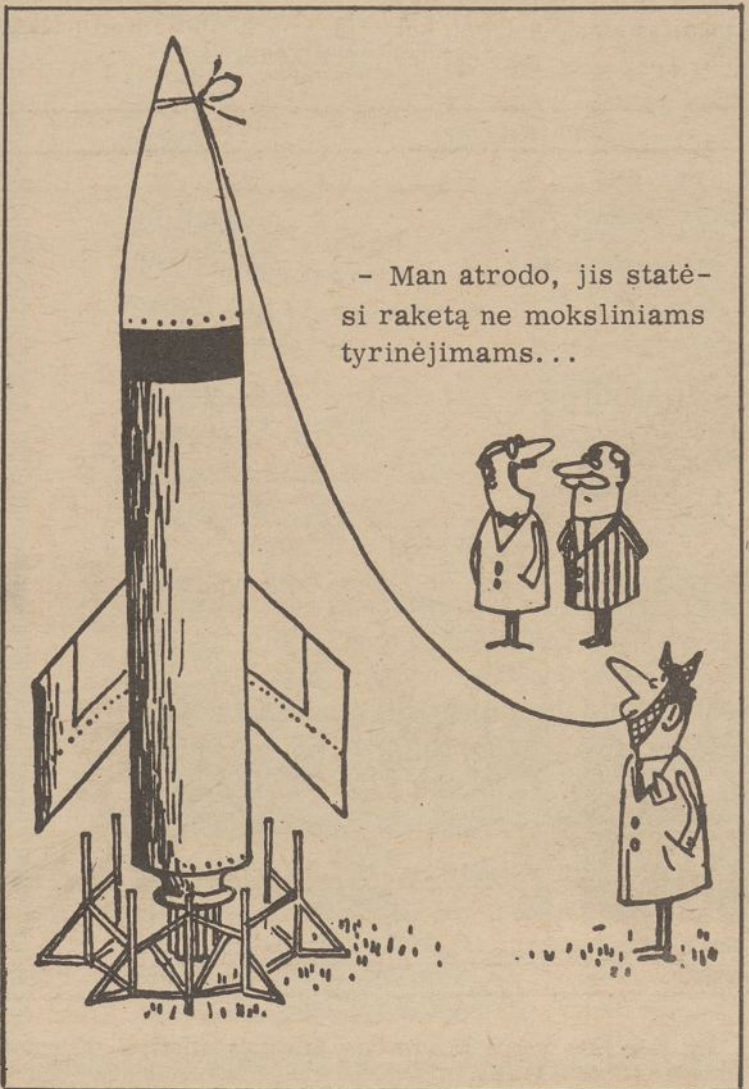
- NAUJOJE ZELANDIJOJE alaus bravorai, kovodami su naminiu alumi, nutarė pradėti gaminti alaus miltelius. Tokiu būdu kiekvienas namuose pats galės pasidaryti alaus, įpildamas į stiklinę vandens tiek šaukštelių alaus miltelių, kokio stiprumo norės turėti alų.

- PRIEŠ 50 metų vidutinis amerikietis darbininkas turėjo dirbti 86 savaites, kad galėtų nusipirkti automobilį. Šiandien užtenka 26 savaičių. Už dešimt metų numatoma, kad užteks 16. Aišku, jei viskas eisis gerai...

- FORMOZOJE nutarta bausti tuos vyrus, kurie flirtuos su kareivių žmonomis. Parlamentas priėmė šį įstatymą, kad fronte esančių kareivių žmonos liktų ištikimos.

- SOVIETŲ diplomatai Londone pasakoja tokį anekdotą: "Yra dviejų rūšių amerikiečiai: optimistai ir pesimistai. Optimistai savo vaikus moko rusiškai, o pesimistai kinesiškai..." Šis anekdotas, sakoma, populiarus Maskvoje, kur irgi esama daug pesimistų.

- LONDONO centre prieš parlamentą buvo sulauktytas visiškai nuogas vyras. Policininkui sustabdyti, jis atsakė: "Aš esu nematomas žmogus!"

Konkursinė nuotrauka Nr. 23

Lietuvaitė ir vovieraitė

Tabako rūkymas 2

DR. A. GRIGAITIS

TABAKAS, JO SUDĖTIS IR NUODINGUMAS

Yra apie 40 rūšių tabako. Iš jų labiausiai paplitę virginiųjų tabako rūšys. Tabakas auginamas karštuose, šiltuose ir vidutinio klimato kraštuose.

Svarbiausia tabako cheminė dalis yra nikotinas. Tabako stiprumas priklauso nuo nikotino kiekio. Geros rūšies tabakas turi 0,7%, o pigusis apie 5% nikotino. Tabako dūmai, be nikotino dar turi kitų nekenksmingų žmogaus sveikatai cheminių medžiagų: smalkių, piridino, cijano, rūgšties, sieros va n d enilio, anglerūkštės, eterinių aliejų.

Nuo amoniako kiekio tabako dūmuose priklauso jo aštrumas. Cijano rūgštis yra nuodinga, bet jos kiekis tabake toks nežymus, jog ją galima skaityti nenuodinga. Eteriniai aliejai duoda tabakui aromatą, — gardų kvapą.

Svarbiausia tabako cheminė dalis yra nikotinas, kuris yra gyvam organizmui nuodai. Pradedančiam rūkyti viena išrūkyta cigaretė gali iššaukti apsinuodijimo reiškinį: piktinimą, išbalimą, šaltą prakaitą, silpnumą, pulso dažnėjimą, svaigulį, užesį ausyse. 25 cigarečių dūmai duoda apie 2 lašus gryno nikotino, taigi tokį nuodų kiekį, kurio užtektų nužudyti šunį. Pelė žūsta momentaliai nuo vieno lašo, įlašinto į akį. Gyvuliai su išvystyta nervų sistema, žinduoliai, iš-

skyrus aviną ir ožį, yra labai jautrūs nikotinui. Avinai ir ožiai gali suėsti didelius kiekius tabako bei jo kijos žalos.

Nikotino nuodingumas žmogui nevienodas. Tai priklauso nuo žmogaus organizmo ir pripratimo rūkyti. Prie nikotino pripranta ne tik žmogus, bet ir gyvuliai.

Vienkartinė nikotino dozė 0,08 - 0,16 gramo (apie 1 1/3 — 2 2/3 greino) yra žmogui mirtina. 30 metų bėgyje suaugęs žmogus vidutiniškai surūko apie 200-000 cigarečių arba 320 svarų tabako, kuriame yra apie 800 gramų nikotino. Tai sudaro apie 10,000 mirtinų dozių. Kadangi nikotinas papuola į organizmą mažomis dozėmis, tai pas pripratusius rūkorus apsinuodijimo reiškiniai nebūna.

Rūkymo įtaka į širdį, kraujo spaudimą

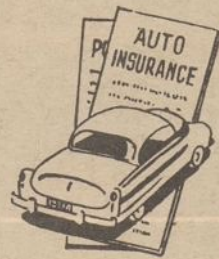
Nikotino veikimas į širdį gan sudėtingas. Pradžioje nikotinas jaudina širdį, vėliau lėtina jos veiklą. Ypač tai pajunta žmonės su jautria nervų sistema.

Rūkymo metu pulsas pagreitėja 15-18 kartų į minutę. Toks rūkorus dažniausiai skundžiasi širdies plakimu, spaudimu krūtinėje. Jis jaučia savo širdį, ko normaliai pas žmogų nebūna. Pas didelį rūkorus dažnai atsiranda neregulius pulsas, širdies drebėjimas. Ne-

retas atsitikimas pas rūkorus, ypač stipraus tabako mėgėjus, širdies indų spazmai — skausmai širdies srityje kaip turint angina pectoris.

Nustojus rūkyti arba pakaitus tabaką į silpnesnį, šie nemalonūs reiškiniai pranyksta. Ilgai rūkant tabaką pagaliau gali išsivystyti kraujo indų, o ypač širdies tikra sklerozė, kurios paseka — tikroji angina pectorissu pasikartojančiais skausmais širdies srityje.

Nikotinas gali iššaukti kraujo spaudimo padidėjimą, nes spastiniai veikia kraujagysles. Jos susitraukia ir dėlto didėja kraujo spaudimas. Kartais, negelb-

DĖMESIO!

Pasirūpinkite, kad mūsų adresas ir telefoną pasikeitė. Dabar yra:

642 Meadowlane Dr.
Richmond Hts. 24, Ohio
Telef. HI 2-4450

Mes dabar turim geresnes sąlygas jums tarnauti. Prašom šaukti visais apdraudos reikais.

Paulina
Mozuraitis-Bennett
Apdraudos agentas

Foto konkurso taisyklės

Tema: "Mūsų jaunimas" — mažieji, moksleiviai, studentai; jų užsiėmimai, organizacinė veikla, pramogos ir t.t.

Dalyvauti gali visi lietuviai foto mėgėjai ir profesionalai iš visų pasaulio kraštų. Nuotraukų skaičius neribojamas.

Data: nuo paskelbimo dienos iki š. m. kovo 31 d. (pašto antspaudo data). Dalyviai prašomi pradėti siųsti nuotraukas tuoj pat, kad jų per daug nesusitelktų pabaigoje.

Sprendėjai: visi Dirvos skaitytojai; balsuoja už tris, jų nuomone, geriausias nuotraukas.

Vykdydas: konkurso dalyviai siunčia nespaldytas, nemažesnes už atviruką, blizgančio paviršiaus foto kopijas su jų pavadinimais ir turimais techniniais, duomenimis (aprašymu, ką ji vaizduoja, nuotraukoje esančių asmenų pavardėmis ir t.t.) — Dirvos redakcijai, 6907 Superior Ave., Cleveland, 3, Ohio, pažymėdami, kad jos skirtos konkursui. Gautos nuotraukos numeruojamos ir pagal gavimo eilę skelbiamos Dirvoje. Balsuojama, konkursui pasibaigus, specialiu balsavimo lapeliu, kuris bus atspausdintas Dirvoje, drauge pakartojant sumažintas konkurse dalyvavusias nuotraukas.

Premijos: a) dalyviams — daugiausiai balsų surinkusi nuotrauka gauna \$50 premiją, antroji — \$30, trečioji — \$20.

Balsų skaičiavimo komisijos sąstatas bus paskelbtas prieš balsavimą.

Dirvos skaitytojai kviečiami atidaryti taupymo sąskaitas lietuvių vedamoj Taupymo Bendrovėj, kuri:

- moka **4%** metinius dividendus (dividendai išmokami birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.)

- apmoka visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

CLEVELANDO ŽINIOS

• JAV Lietuvių Bendruomenės I Apylinkė metiniam susirinkimui rengiasi kovo mėn. Bus metinis pranešimas, naujos valdybos rinkimai ir kt. Dabar renkamas solidarumo mokestis už 1959m. Žinoma, galima sumokėti ir už šiuos metus.

Senieji Clevelando lietuviai šiuomi kviečiami tapti Bendruomenės nariais ir dalyvauti veikloje kartu su naujaisiais.

Seniau mes paremdavom visokį lietuvišką judėjimą. Parodykim savo susipratimą ir Bendruomenės atveju.

K. S. Karpus

• Dirvos skaitytoja Jozefina Aleknienė, gyv. 1847 E. 84 St., sunkiai serga ir paguldyta Policlininė ligoninė. Kaip žinoma, J. Aleknienė prieš metus laiko yra netekusi savo vyro, Jono Aleknos.

• Dirvos skaitytoja Julija Gurbienė (gim. Majauskaitė), gyv. 639 E. 128 St., prieš kelis mėnesius neteko kairės kojos (amputuota iki kelio), tada nespėjusi atsigausti iš sunkios akių ligos. Jos vyras mirė 1958 m. Mūsų korespondentui ją aplankius, ji pasisakė mielai imanti į rankas Dirvą, patinka paveikslai, tik apgalvestaujanti, kad negali lengvai paskaityti.

• Clevelando pašto viršininkas praneša, kad prašymai gauti tarnybą Clevelando pašte vis dar priimami. Jie turi būti paduoti: Secretary, Board of Civil Service Examiners, Room 4240, Main Post Office, Cleveland 13, Ohio. Amžiaus minimumas 18 m. Maksimumas nenustatytas. Prašytojai, išlaikę rašytus egzaminus bus pirmieji paskirti į darbus.

PARDUODAMI NAMAI

Naujos parapijos rajone 3 miegamųjų vienos šeimos namas.

2-jų šeimų plytinis po 3 miegamuosius, 3-jų metų senumo.

East 130 gt. St. Clair, 2 šeimų. Prašo \$10,500.

EAST SHORE REALTY
Juozas Mikonis — Realtor
780 E. 185 St. IV 1-6561
MU 1-2154 (8)

Išnuomojami 5 k. butas
Apačioje. Pageidaujami 3 vyresnio amžiaus žmonės.
1330 Russel Rd. Šaukti HE 1-0247. (7)

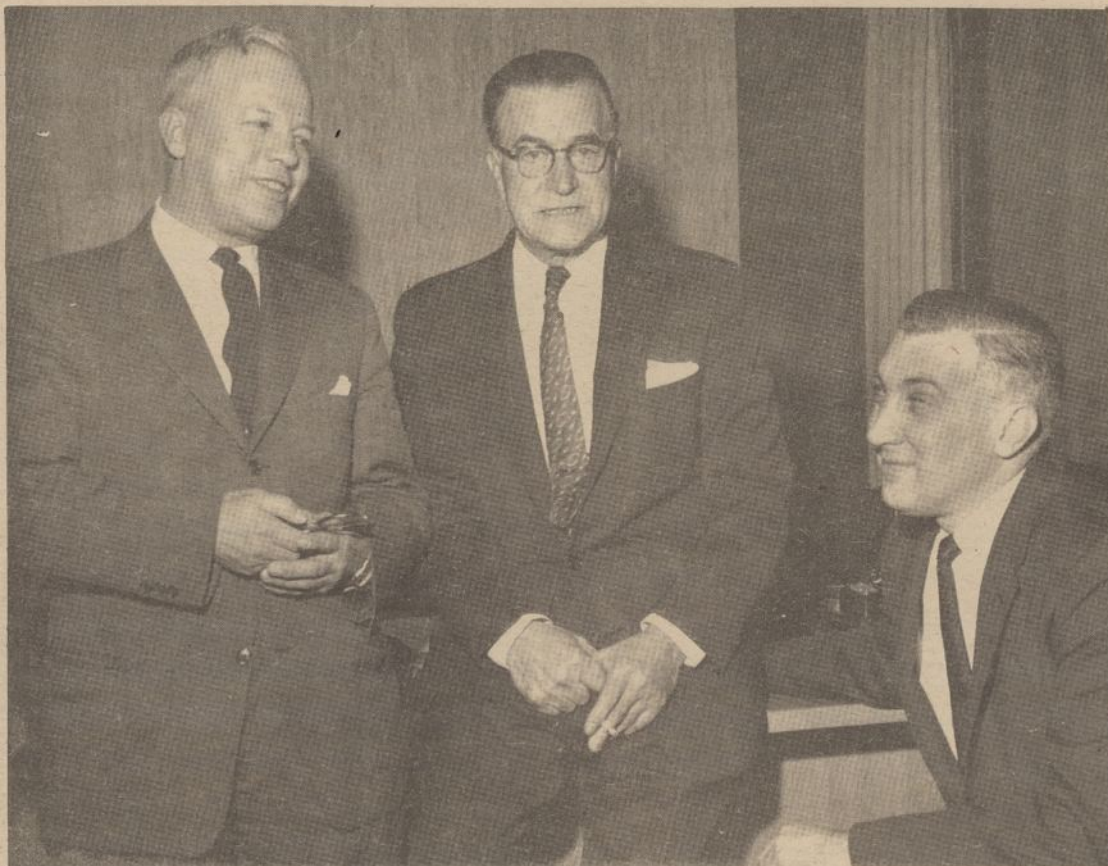
Gražiai atrodyti
atsilankiusi

LO TONI BEAUTY
SALON

6918 Superior Ave.
EX 1-6928

SPECIALIOS KAINOS
NUOLATINIAMS.

Nuo \$5.00 ir daugiau.
Kirpimas įskaitytas. Jokio susitarimo nereikia antradi., trečiadi., ir ketvirtadi. (9)

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N - Lietuvių finansinės įstaigos trys atsakingieji pareigūnai. Iš kairės: J. P. Ditchman - prezidentas, J. T. Derigher - viceprezidentas ir sekretorius, C. P. Sukys - išdininkas.

Dirvos nuotrauka

• Francis A. Coy, May Co. generalinis prekių vedėjas, buvo pakeltas į naujai sudarytą asociate general manager vietą Clevelande. F. A. Coy, kuris dabar turi 45 m. amžiaus, į May Co. darbą įsijungė 1958 metais. Anksčiau jis yra dirbęs Daniel and Fisher Store, Denver. Taip pat sėkmingai reiškėsi Baltimorėje ir Scrantone. Tame darbe dirba nuo 1936 metų. 1950 metais jis yra dirbęs Higbee krautuvėje.

KITI RAŠO

PAŽIŪRA Į JAV MUZIKĄ

Praėjusį šeštadienį Drauge buvo paskelbtas pasikalbėjimas su muz. Bronium Budriūnu. Pasikalbėjime apie JAV muziką sakė:

- Amerika yra junginys įvairių tautų. Bet daugelis kompozitorių bazuojasi indėnų ir negrų liaudies dainų motyvais. Mūsų klausai ši muzika dar nėra įprasta, nes čia vyrauja mušamieji ir aštrūs pučiamieji instrumentai. Bet ši orkestro sąstatą laikau esant pereinamo laikotarpio. Palaipsniui jis susilieja su mūsų europine muzika.

Paklaustas apie savo kūrinis, kurie susilaukė didžiausio dėmesio, atsakė:

- Kiek žinau iš spaudos, visus pasaulio kontinentus yra pasiekusi "Rauda" (smuikui). Taipgi kažkuriuos dainos chorui. Choral yra pasirinkęs savo tradicinėmis dainomis: "Tėvynė", "Šauksmas", "O Nemune", "Mano protėvių žemė", "Tėviškėlė". Eilę metų Detroito Radijo Valandėlė naudojo "Tėviškėlę" kaip atidarymo signalinę dainą.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

BOSTON

LIETUVIAI ŠACHMATININKAI PIRMAUJA

Bostono tarpklubinėse šachmatų rungtynėse Lietuvių A laimėjo prieš Harvard Graduate, santykiu 4:1. Rungtynės buvo sausio 9 d. Harvardo universitete. Žaidė: K. Merkis 1/2 (lygios su kelių metų Bostono meisteriu Shalby Lyman), talkininkas A. Klinoff 1, Leopoldas Šveikauskas 1/2, Jonas Starinskas 1 ir Petras Kontautas 1.

Lietuvių A komanda sužaidė šešerias rungtynes. Laimėjo prieš Harvardo universitetą 5:0, Harvard Graduate 4:1, lygiomis po 2 1/2:2 1/2 su Cambridge "Y" (Bostono meisteris), Sylvanija ir Boylston klubu. Pralaimėta tik prieš Northeastern univ.

Makaitis ir Karosas pirmąją Massachusettso moksleivių p-bėse, kurios prasidėjo sausio 9 d. Dalyvauja 45 berniukai. Šeši iš jų turi po 3:0, jų tarpe Algis Makaitis ir Gintaras Karosas. Po 2 tš. surinko Juozas Venskis ir A. Leonavičius.

Varžybom vadovauja G. Nute ir Kazys Merkis.

Gediminas Šveikauskas, prieš porą mėnesių laimėjęs Bostono meisterio vardą, tarpklubinėse Bostono pirmenybėse dabar įveikė Naujos Anglijos meisterį John Curdo, kelių metų Mass. meisterį dr. J. Keilson ir Bostono co-championą D. Schefferį.

K. M.

- Va, skaitau DIRVĄ ir žinau ką lietuviai veikia Australijoje, Argentinoje, Kanadoje ir kitur. O mano kaimynė dar neskaityto ir to nežino. Patarsiu ir jai užsisakyti DIRVĄ. Metams nauji skaitytojai moka tik 8 dolerius.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

20 metų tos srities
praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

GERESNIŲ Namų Statytojai
pasirenka **MONCRIEF**
ŠILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

TAUTINĖS SĄJUNGOS CLEVELANDO SKYRIUS

DEŠIMTMEČIO MINĖJIMAS

rengiamas

1960 m. sausio 16 d., 7 val. vak.,

Čiurlionio Ansamblio namuose,

10908 Magnolia Drive.

Pobūvis su menine dalimi.

Pakvietimų ribotas skaičius, iš anksto gauti Dirvoje, tel. HE 1-6344, pas valdybos narius.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Berolina

ŠIE BATAI GAMINAMI
VYRAMS, MOTERIMS
IR VAIKAMS

IMPORTUOTI IŠ VAKARŲ VOKIETIJOS

Jie specialiai pagaminti Europos žmonėms, gyvenantiems Amerikoje.

\$12.95
IR DAUGIAU

SKYLINE 1-5520

SIPOS

12528 Buckeye Rd. Cleveland 20, Ohio

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licencijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

BEFORE YOU BORROW TO BUY A HOME

GET OUR LOW RATES
AND HELPFUL TERMS

OUR ESCROW SERVICE
PROTECTS YOU WHEN
BUYING OR SELLING
REAL ESTATE

KAS IR KUR?

• **F. Skerys**, Vasario 16 Gimnazijos mokytojas, savo iniciatyva gimnazijai paremti aukų lapais surinko virš 8000 markių. Didžiausios aukos buvo gautos iš evangelikų institucijų Karlsruhe ir Stuttgart. Jos sudaro 5000 markių. Kitos sumos gautos iš gyvenančių Vokietijoje, JAV, Australijoje ir Anglijoje.

• **J. Atkočaitis**, Dirvos bičiulis iš Detroito, atnaujinamas prenumeratą atsiuntė \$5.00 auką ir vienam skaitytojui prenumeratą apmokėjo į Australiją.

• **K. Pocius**, Dirvos rėmėjas iš East Chicago, atnaujinamas prenumeratą atsiuntė \$10.00 auką ir geriausius sveikinimus Dirvą padėtinus.

• **Buy. Lietuvos prezidento Dr. K. Griniaus** atsiminimų antrasis tomas išėjęs iki birželio mėn., kada bus minima jo dešimt metų mirties sukaktis.

• **J. Lietuvinkas**, Dirvos rėmėjas iš Baltimorės, apmokėjo dviems skaitytojams metines prenumeratas į Vokietiją: R. Kiulkaitytei ir A. Šukiui.

• **Būrelis draugų**, Torontė susirinkę atšvęsti Petro Markušio gimtadienio, Vasario 16-tos Gimnazijai paaukojo \$25.00. Malonu, kad ir besilinksminant neuž-

mirštama kultūriniai reikalai.

• **Algirdas-Jonas Gedgaudas**, 16 m., sausio 10 d. įvykusioje "YMCA — Chicago Championship", nardyme laimėjo pirmą vietą ir gavo medalį.

• **Nerija Linkevičiūtė**, Dirvos dainų konkurso laimėtoja, sausio 31 d. įvykstančiam "Laiškų Lietuviams" minėjime išpildė dalį meninės programos.

BALTIMORE

MIRĖ DOMICELĖ GALINAITIENĖ

Po ilgų metų sunkios ligos sausio 4 d. mirė Domicelė Galinaitienė. Ji buvo gimusi 1883 m., kilusi iš Pievagalių km., Alytaus valsčiaus. Į JAV atvyko 1904 metais.

Jonui S. Galinaičiui, veikianiam Tautinės Sąjungos skyriaus nariui, netekus mylimos žmonos, skyriaus valdyba ir nariai reiškia gilią užuojautą.

Baltimorės Lietuvių Radijo Valandėlė sausio 16 d. rengia vakarą. Bus rodoma filma iš Baltimorės lietuvių gyvenimo, šokiai, užkandžiai, alutis. Visi baltimoriečiai kviečiami dalyvauti.

Vasario 16 Gimnazijai paremti vėjus vykdomas toliau. Sėkmingai praversti rūpinasi Bendruomenės apylinkė, K. G.

Piršlio teismo scena iš Dainavos ansamblio repetuojamo veikalo "Vestuvės". Piršlį vaidina J. Balutis.

B. Lungio nuotrauka

Mariui Katiliškiui paskirta literatūrinė premija

Vinco Krėvės vardo literatūrinės premijos (500 dolerių), skiriamos kas antri metai Lietuvių Akademino Sambūrio Montrealyje, Kanadoje, jūry komisija (I. Gražytė, M. Jonynienė, R. Siniūtė, J. Kardelis, H. Nagys) 1960 metų sausio mėn. 8 dienos posėdyje nutarė balsų dauguma skirti premiją Mariui Katiliškiui už jo novelinį romaną "Išėjusiems negrįžti".

Komisijos galutiniam balsavime trys jūry komisijos nariai pasisakė už M. Katiliškio knygą, du — už A. Nykos-Niliūno poezijos rinkinį "Balandžio (vigilija)". Pasiūlytos ir svarstytos dar buvo dvi knygos: K. Ostrausko "Kanaarelė" (dra-

Marius Katiliškis

ma) ir Antano Škėmos romanas "Balta drobulė".

Ši premija paskirta už 1957-58 metais išėjusius — ir neprijaučius — grožinės literatūros kūrinius. Dėl techniškų (ir finansinių) sunkumų ši premija (vieton 1959 metų pavasario) bus įteikta 1960 metų sausio mėnesio 23 dieną Montrealyje. Tačiau L. A. Sambūris yra tvirtai pasiryžęs mūsų didžiojo prozaiko vardo literatūrinės premijos tradiciją testuoti toliau. Tokiu būdu sekanti Vinco Krėvės vardo literatūrinė premija (už 1959 ir 1960 metais išleistus grožinės literatūros kūrinius) bus skiriama ir įteikta 1961 metų pavasarį.

Kaip žinia, šioji Vinco Krėvės vardo literatūrinė premija yra trečioji. Pirmą kartą ji buvo paskirta Jonui Aisčiui, antrą — Jonui Mekui. Pažymėtina, kad anks-

čiau paminėtoje jūry komisijoje dalyvavo dvi mūsų jauniausių akademikų atstovės: Iona Gražytė, baigianti ruošti literatūros doktoratą Montrelio universitete, ir Regina Siniūtė, baigianti egzaminus literatūros diplomui (MA). Monika Jonynienė, diplomuota lituanistė, baigusi studijas 1943 metais Vilniaus universitete.

TORONTO

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Komitetas ryšium su Vasario 16-sios ruošimu sausio 10 d. susirinko posėdžio ir aptarė visą eilę aktualių reikalų.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 42 m. sukakties proga, vasario 13 d., 7 val. vak., Lietuvių Namų didžiojo salėje įvyks minėjimas-vašės.

Minėjimo-vašės metu kalbės "Laisvosios Lietuvos" redaktorius Algirdas Kaulėnas.

Meninę programą, akomponuojant muz. St. Gailevičiui, išpildys solistai Stefa Mašalaite ir Bronius Marijošius.

Įėjimas su kvietimais, kurie gaunami LNT Komitete ir pas platintojus.

LNT Moterų Būrelis šiuo metu aktyviai yra įsijungęs į Vasario 16 d. gimnazijai lėšų telkimo vėjų. Kaip tenka patirti, vėjaus vykdymo reikalai vyksta pakankamai sėkmingai.

JŪSŲ DRAUGAMS

DIRVOS
BŪTINAI
REIKIA

DIRVA jau eina triskart per savaitę, ir ji vis turtėja žiniomis bei vaizdais iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

Kas Dirvos neturi — daug nustoja!

Kodėl jūs savo draugams tik linkit viso geriausio?

Jūs verčiau jiems tai padarykit; pasirūpinkit, kad jie gautų DIRVĄ!

Tada Jūsų linkėjimai jiems pildysis pusantro šimto kartų per metus!

Užpildykite ir atsiųskite mums šią atkarpą:

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Kaip mano dovaną, už kurią apmoku naujiems skaitytojams taikomu papigintu tarifu:

už 3 mėnesius — \$2.00 ☐

už 6 mėnesius — \$4.00 ☐

už pirmus metus — \$8.00 ☐

(Pažymėkite atitirame langelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

DETROIT

Ar teisingai pasielgta?

Kalbama ir rašoma, kad Bendruomenė traktuoja visus asmenis ir organizacijas vienodai. Tačiau gyvenime yra kitaip. Vienas tokių neigiamų elgesių yra vietos lietuvių bendruomenės apylinkės valdybos, kuri Naujų Metų pelną už kepuraites paskyrė ateitininkams. Kuo kitos jaunimo organizacijos, kaip neolituanai, skautės, skautai, sportininkai, santariečiai, tautinių šokių grupė yra blogesnės bendruomenė už ateitininkus?

Skautininkų susirinkimas

Sausio 10 d. p. p. Pauzų rezidencijoje įvyko skautininkų susirinkimas. Buvo aptarta skautiškoji veikla ir Kaziuko mugė. Dr. E. Pauzienės susirinkusieji buvo pavaišinti lietuviškais skanumynais ir kavute.

Moksleivių šalpos vakaras

Sausio 17 d., 4 val. p. p. Tarptautiniame Institute, 111 E. Kirby Moksleivių šalpos Vakaras, kurio pelnas skiriamas Vasario 16 Gimnazijai. Vaidinama Antano Rūko vieno veiksmo komedija "Prapuolusios laimės ieškojimas". Programai vadovauja režisė Arlauskaitė-Mikšienė.

Dirvos rėmėjas

Kostas Juška, tautinių organizacijų rėmėjas, paaukojo DIRVAI \$2.00.

Jurgis Mitkus serga

Ilgametis karių Ramovės pirmininkas ir žinomas visuomenės veikėjas Jurgis Mitkus staiga susirgo širdies liga. Ligonis patalpintas ligoninėje.

ALTS Detroito skyriaus nariai kviečiami

dalyvauti ALTS Clevelando skyriaus 10 metų sukakties minėjime, kuris įvyks sausio 16 d.

Jaunųjų ansamblio "Tėviškėlės" trio koncerto metu. Akomponuoja Subonis.

Chicagos Dainavos ansamblis repetuoja "Vestuves", kurių premjera įvyks Marijos Aukšt. Mokyklos salėje sausio 24 d.

CHICAGO

ARTĖJA DAINAVOS "VESTUVĖS"

Dainavos meno ansamblio statomas "Vestuvių" veiklas, oficialiai vadinamas kaimo buities vaizdu su vestuvių papročiais, dainomis ir šokiais, netrukus išvys scenos šviesas. Sausio 24 d., 3 val. p. p. Marijos Aukšt. Mokyklos salėje prasiskleis uždanga ir tada pamatysime dainaviečių ilgų mėnesių darbo vaisius.

Apie 60 žmonių — aktorių, dainininkų bei šokėjų jau nuo praėjusių metų pavasario po du kartus savaitėje berepetuodami rengėsi šio veikalo premjerai. Daug energijos ir lėšų buvo įdėta jo paruošimui. Neskaitant tūkstančių darbo valandų, jis pareikalaus apie 2,500 dolerių išlaidų. Tai bus vienas iš brangiausių ir geriausių "Dainavos" pastatymų.

Šiuo metu chicagiečiai jau sparčiai perka bilietus "Vestuvių" premjerai. Bilietų platinimo vietos yra šios: Skalsos maisto krautuvė, 2543 W. 69 St., Royal Blue maisto krautuvė, 4359 So. Campbell Ave., Daina TV parduotuvė, 3321 So. Halsted St.

Pažymėtina, kad po premjeros Chicagoje, dainaviečiai sausio 30 d. vyks į Detroitą, kur duos spektaklį didžiojoje Fordo auditorijoje. Taip pat jie yra pakviesti ir į keturias kitas Amerikos bei Kanados vietas.

E. Š.

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Chicagos Brighton Park Apylinkės, Lietuvių Bendruomenės metinis susirinkimas, šaukiamas sausio 15 d., 7 val. 30 min. vakaro, svetainės salėje, 4258 So. Maplewood Ave.

Be metinių reikalų bus rodoma filma iš Bendruomenės veiklos.

Besirūpinantiems lietuvių bus progos išgirsti ir pamatyti bendruomenės veiklą.

NEO LITHUANIA ŽIEMOS GEGUŽINĖ

Šiais metais vėl įvyko Korp. Neo Lithuania žieminė gegužinė. Dalyvauti buvo kviečiamas visas jaunimas.

Chicagos Heights parke, akmeninėje pastogėje, susirinko gausus jaunimo būrelis. Židinyje jaukiai degė beržinės malkos ir neužilgo patalpa pakvipo kvepančių dešrelių aromatu. Šiek tiek pasisiprėmus pirmavimo vietą perėmė studentiškos dainos ir juokai.

Dėl šalčio nusiskundimų neteko išgirsti, nes visi atėjo pasiruošę ir židinio šiluma jaukiai gaubė aplink sėdinčius. Linksma nuotaika vyravo visą vakarą. Tarpe dainų ir pokštų buvo praversta ir pora lengvo pobūdžio diskusijų, kurios sukėlė nemažai juokų.

Laukiama sekančios panašios gegužinės, kuri bus tradicinis pavasario sutikimas.

R. S.